

Archeologienota
Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem
Diepenbeek – Kapelstraat



Verslag van Resultaten

Ons kenmerk :	ORTEC2200953
Auteurs :	Vanessa Bigonzi Alexander Doucet Ward Decramer
Datum verslag:	21 december 2022
Projectcode Onroerend Erfgoed :	2022E173
Wettelijk depot :	D/2022/15.001/62

Coverfoto: het terrein gesitueerd op de Ferrariskaart (ca. 1775; bron: AGIV)

Auteurs & autorisatie:

Vanessa Bigonzi (OE/ERK/Archeoloog/2021/00028)

Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)

Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023)

Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014)

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Wettelijk depot: D/2022/15.001/62

INHOUDSTAFEL

Deel 1: Bureauonderzoek.....	4
1 Beschrijvend gedeelte	4
1.1 Administratieve gegevens	4
1.2 Archeologische voorkennis	6
1.3 Onderzoeksopdracht.....	6
1.3.1 Vraagstelling	7
1.3.2 Voorwaarden opstellen archeologienota.....	7
1.3.3 Randvoorwaarden	8
1.4 Beschrijving van de geplande werken	9
1.4.1 Huidige situatie.....	9
1.4.2 Geplande werken	11
1.5 Werkwijze.....	15
2 Assessmentrapport.....	16
2.1 Landschappelijke ligging.....	16
2.1.1 Tertiair- en quartairgeologie	19
2.1.2 Conclusie	20
2.2 Historische beschrijving van het onderzoeksgebied	24
2.2.1 Historiografische bronnen.....	24
2.2.2 Historische cartografie	25
2.3 Archeologisch kader van het projectgebied.....	36
2.3.1 Bouwkundig erfgoed met ID 21524.....	37
2.3.2 CAI-gegevens	38
2.3.3 (Archeologie)nota's	42
2.4 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	47
2.5 Synthese en beantwoording onderzoeksvragen	49
Bibliografie	52
Ondertekening.....	54

Deel 1: Bureauonderzoek

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode Onroerend Erfgoed	2022E173 (bureauonderzoek)
Erkend archeoloog	Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014) Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023) Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)
Locatie	Provincie: Limburg Gemeente: Diepenbeek Adres: Kapelstraat (Fig. 1.1)
Kadastrale gegevens	Diepenbeek, afdeling 1, sectie B, percelen 696G, 698N, 698/2M, 698/3A & 698P
Bounding Box	Punt 1: X = 223750, Y = 178210 Punt 2: X = 223869, Y = 178333
Oppervlakte projectgebied (buiten een archeologische zone)	5 950 m ²
Einddatum bureauonderzoek	21 december 2022
Relevante termen¹	Limburg; Steentijd; Metaaltijden; Romeinse Periode; Middeleeuwen; Nieuwe Tijd; Gradiëntzone.
Bebouwde zones:	Het projectgebied is bebouwd met verschillende woningen.

¹ <https://thesaurus.onroenderfgoed.be>

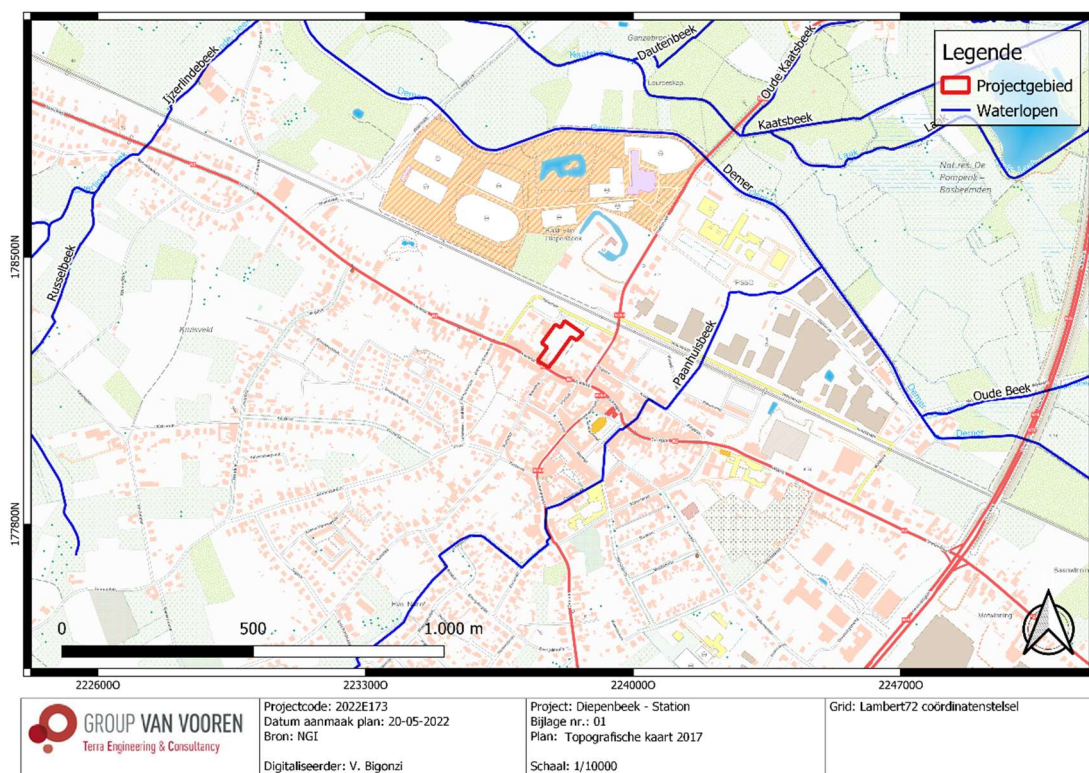


Fig. 1.1: Topografische kaart (2017) met situering van het projectgebied (© NGI).

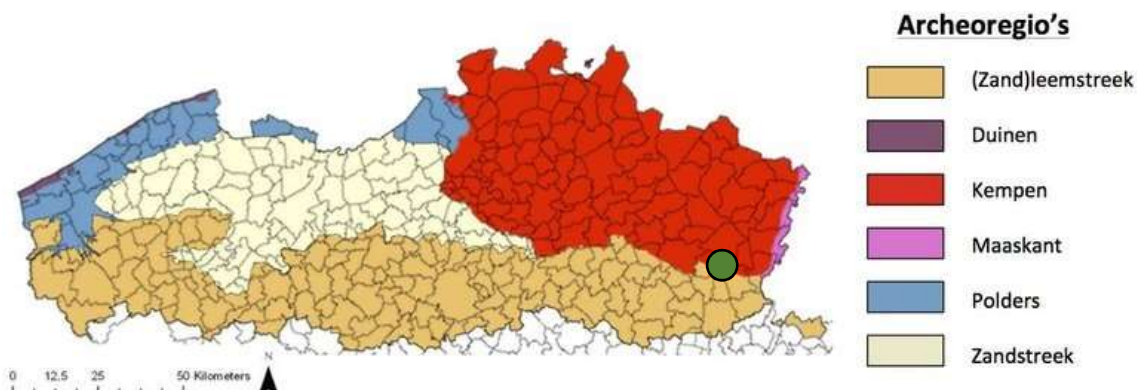


Fig. 1.2: Archeoregio's van Vlaanderen met situering van het projectgebied².

² <https://onderzoeksbalans.onroerendergoed.be/onderzoekbalans/archeologie>



- de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende te staven.
- een gemotiveerde uitspraak te doen over het al dan niet moeten nemen van maatregelen.
- een plan van aanpak voor een archeologische opgraving op te maken.
- een plan van aanpak voor een behoud *in situ* op te maken.

De keuze van de methode voor verder vooronderzoek wordt gebaseerd op de volgende vier criteria, aangezien het doel van een archeologisch vooronderzoek is om met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bovenstaande informatie te kunnen leveren:

- Is het mogelijk deze methode toe te passen op dit terrein?
- Is het nuttig deze methode toe te passen op dit terrein?
- Is het overdreven schadelijk voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein?
- Is het noodzakelijk deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)?

1.3.1 Vraagstelling

- Kan de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende gestaafd worden?
- Zijn er archeologische of historische gegevens bekend over de site?
- Zijn er indicaties voor bodemverstoringen die het bodemarchief kunnen vernietigd of omwoeld hebben?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen (gehad) hebben op de gaafheid van het bodemarchief, c.q. archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Zijn er archeologisch relevante sites aanwezig?
- Wat is het wetenschappelijk potentieel van de aanwezige sites?
- Kunnen er maatregelen worden voorgesteld om een eventueel behoud in situ van een aanwezige archeologische site te verwezenlijken? Hoe kunnen deze maatregelen afgedwongen en gecontroleerd worden?

1.3.2 Voorwaarden opstellen archeologienota

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning of een verkavelingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een aanvraag voor een omgevingsvergunning met stedenbouwkundige handelingen is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen.
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen.
- De ruimtelijke bestemming van het terrein.
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of buiten een archeologische site volgens de CAI (Centraal Inventaris, Onroerend Erfgoed).

In dit geval ligt het terrein buiten een gebied geen archeologie (GGA), zijnde een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt. Bovendien ligt het projectgebied buiten een vastgestelde archeologische zone en buiten een beschermde archeologische site. Gelet op de totale oppervlakte van de percelen (> 3000 m²), beslaat de ingreep in de bodem > 1000 m² (Fig. 1.4).

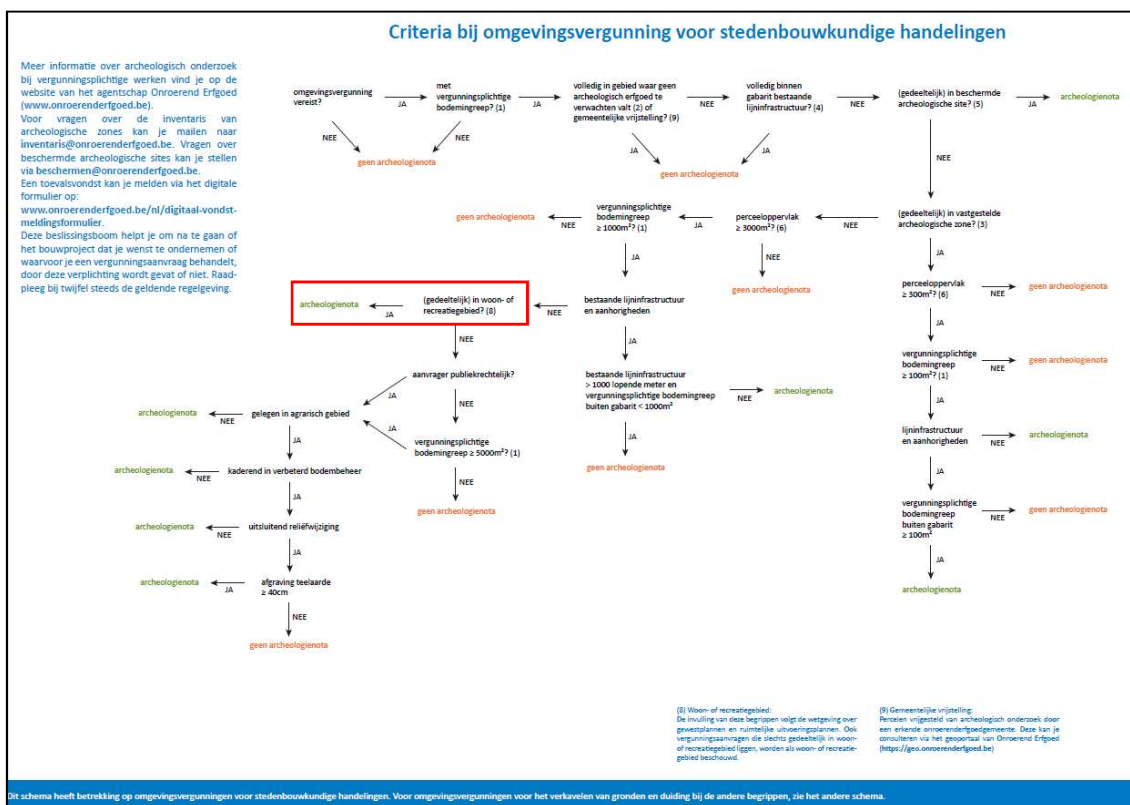


Fig. 1.4: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen (© www.onroerenderfgoed.be).

1.3.3 Randvoorwaarden

De opdrachtgever heeft na overleg besloten om alle archeologische vooronderzoeken met ingreep in de bodem in een uitgesteld traject te laten uitvoeren indien archeologisch vooronderzoek nodig zou zijn. De aanvraag tot uitstel van veldwerk komt omdat de initiatiefnemer pas definitief wenst te investeren in het project na de termijn van indiening van bezwaarschriften tijdens het openbaar onderzoek en de bindende adviezen van alle betrokken instanties om te voorkomen dat plannen dienen gewijzigd te worden. Dit vormt een juridische onwenselijkheid voor het uitvoeren van verder archeologisch vooronderzoek in huidig traject. Bovendien is er de praktische onmogelijkheid door de aanwezigheid van bebouwing. Eventueel uitgesteld archeologisch vooronderzoek zal dus ook pas van start kunnen gaan na de sloopwerkzaamheden. De uitbraak van de gebouwen dient plaats te vinden onder de begeleiding van een erkend archeoloog.

1.4 Beschrijving van de geplande werken

1.4.1 Huidige situatie

Het projectgebied (Fig. 1.5) bevindt zich in de dorpskern van Diepenbeek en is als woongebied ingericht. De locatie staat gekend als 'Tommet'. Het projectgebied wordt ten zuiden door de Kapelstraat, ten westen en ten oosten door woonhuizen met tuinzones en ten noorden door een bouwproject begrensd.

Het terrein omvat:

- Twee woningen met tuinzone ter hoogte van de Kapelstraat nr. 28 en nr. 30. Woonhuis nr. 30 als bouwkundig erfgoed vastgesteld. De gebouwen zijn slechts deels voorzien van kelders.
- Groene zone met bomen en gras op het grootste deel van het terrein.
- Huisje in het midden van het terrein, op perceel 696G.



Fig. 1.5: Meest recente luchtfoto (2021) met situering van het projectgebied (@ AGIV).

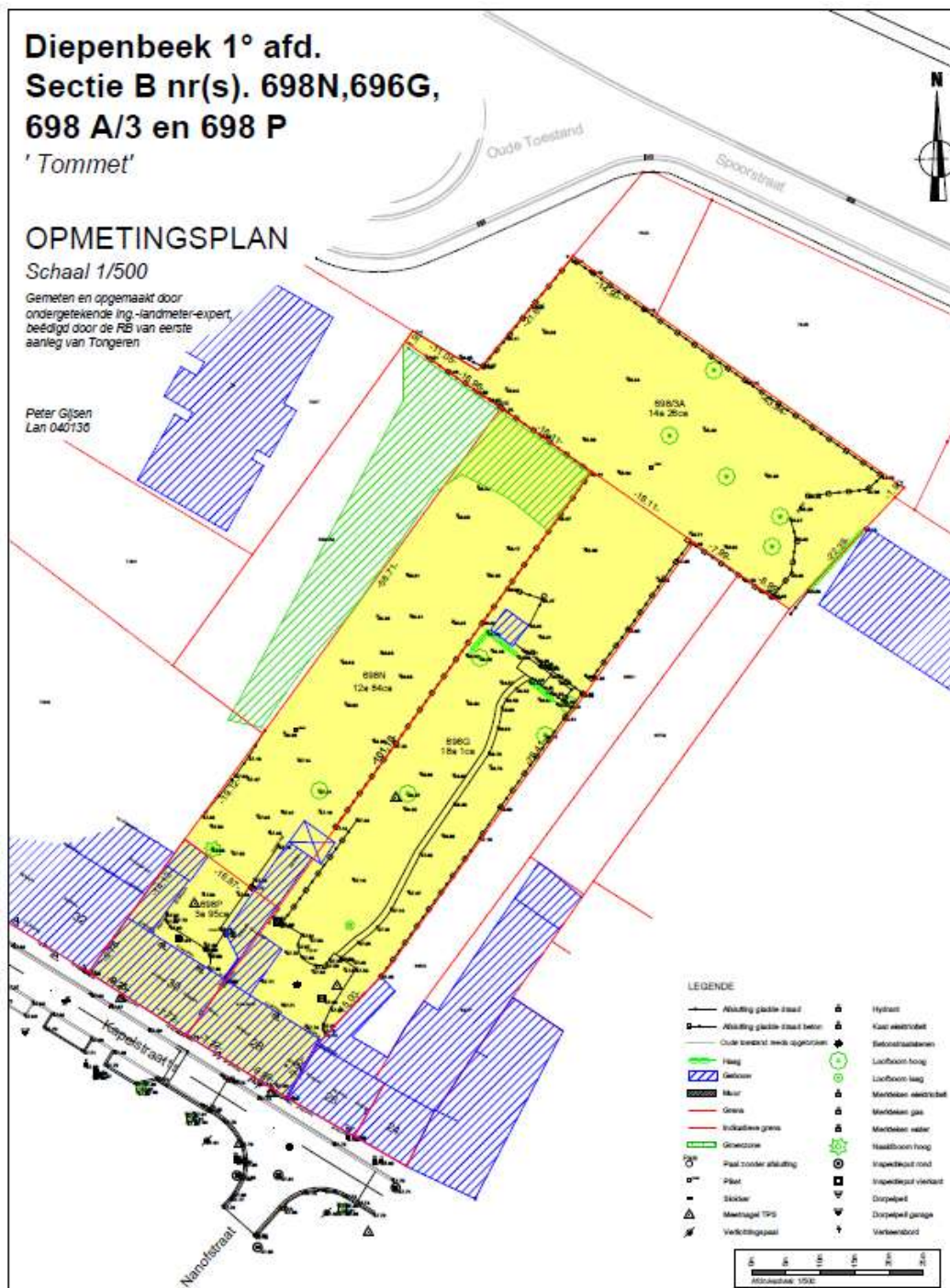


Fig. 1.6: Opmetingsplan landmeter (© Initiatiefnemer).

1.4.2 Geplande werken³

De geplande werken omvatten de sloopwerkzaamheden van de bestaande woonhuizen. Daarna worden er twee appartementsblokken en een vier woonhuizen opgebouwd. De twee appartementsblokken worden in de noordelijke en zuidelijke delen en de vier woonhuizen in het middelste deel gepland. Het terrein wordt voorzien van regenwater- en infiltratieputten en een volledige onderkeldering met ondergrondse parkeergarage. De verstoringsdiepte van de kelders en ondergrondse parkeerzone (ca. 2 595 m²) wordt op **min. 4,18 m-mv** geschat. De woonhuizen worden voorzien van bovengrondse parkeerzones. De verstoringsdiepte van de kelders (ca. 510 m²) ter hoogte van deze woonhuizen wordt op **min. 1,60 m-mv** geschat.

Rondom de appartementsblokken en woonhuizen zal er een volledig parklandschap aangelegd worden, bestaande uit een wadi (noordoostelijke hoek van het terrein), wandelpaden, enkele bovengrondse parkeerplaatsen, bomen etc. De verstoringsdiepte wordt op **60 cm-mv (mogelijks tot 80 cm-mv)** geschat.

Bij elke verstoringsdiepte dient er rekening gehouden te worden met een buffer van 30 cm.

Op basis van de hierboven omschreven geplande werkzaamheden wordt uitgegaan van een volledige verstoring van het aanwezige bodemarchief.

³ Voor originele bouwplannen, zie bijlagen.

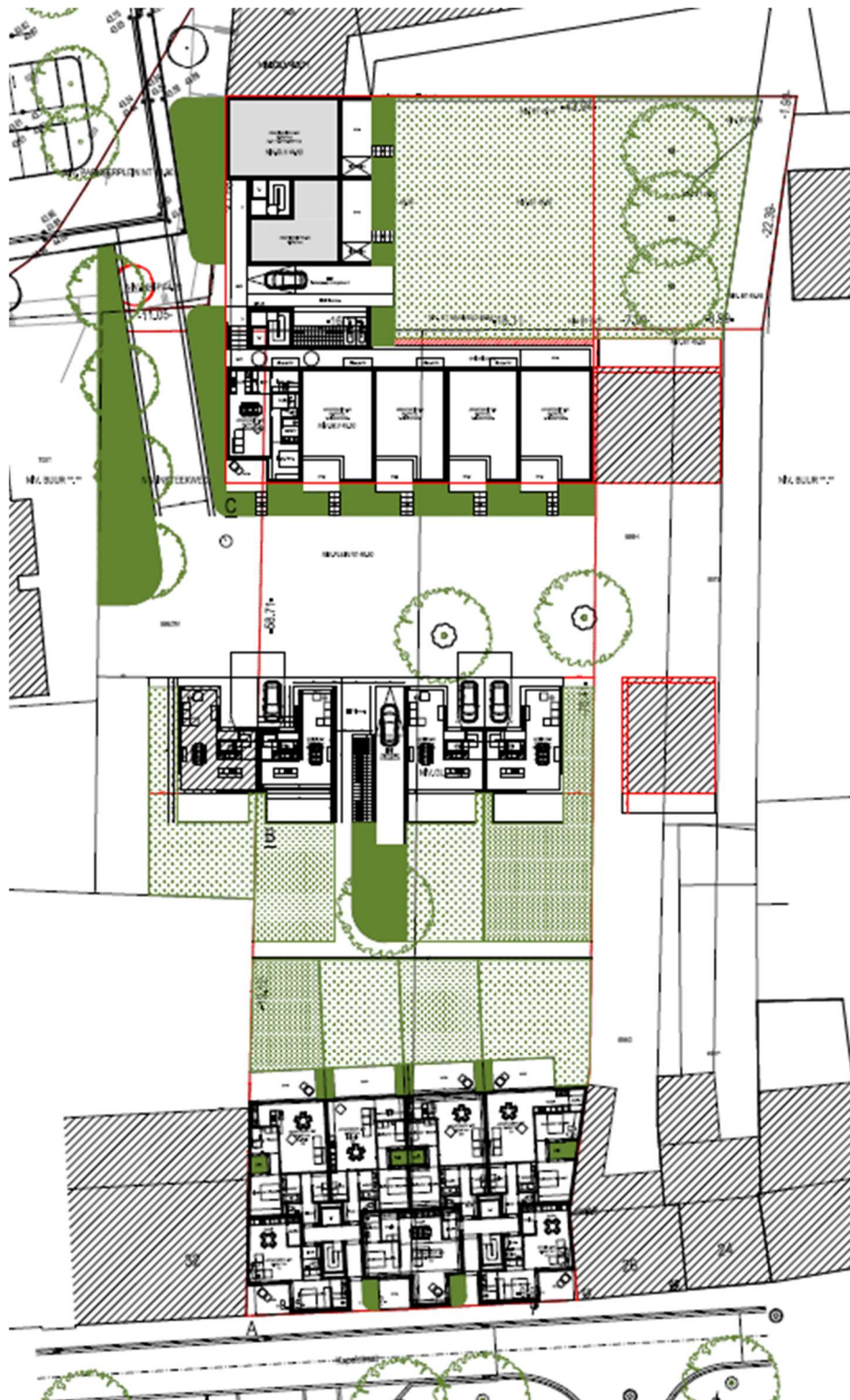


Fig. 1.7: Inplantingsplan (© initiatiefnemer).

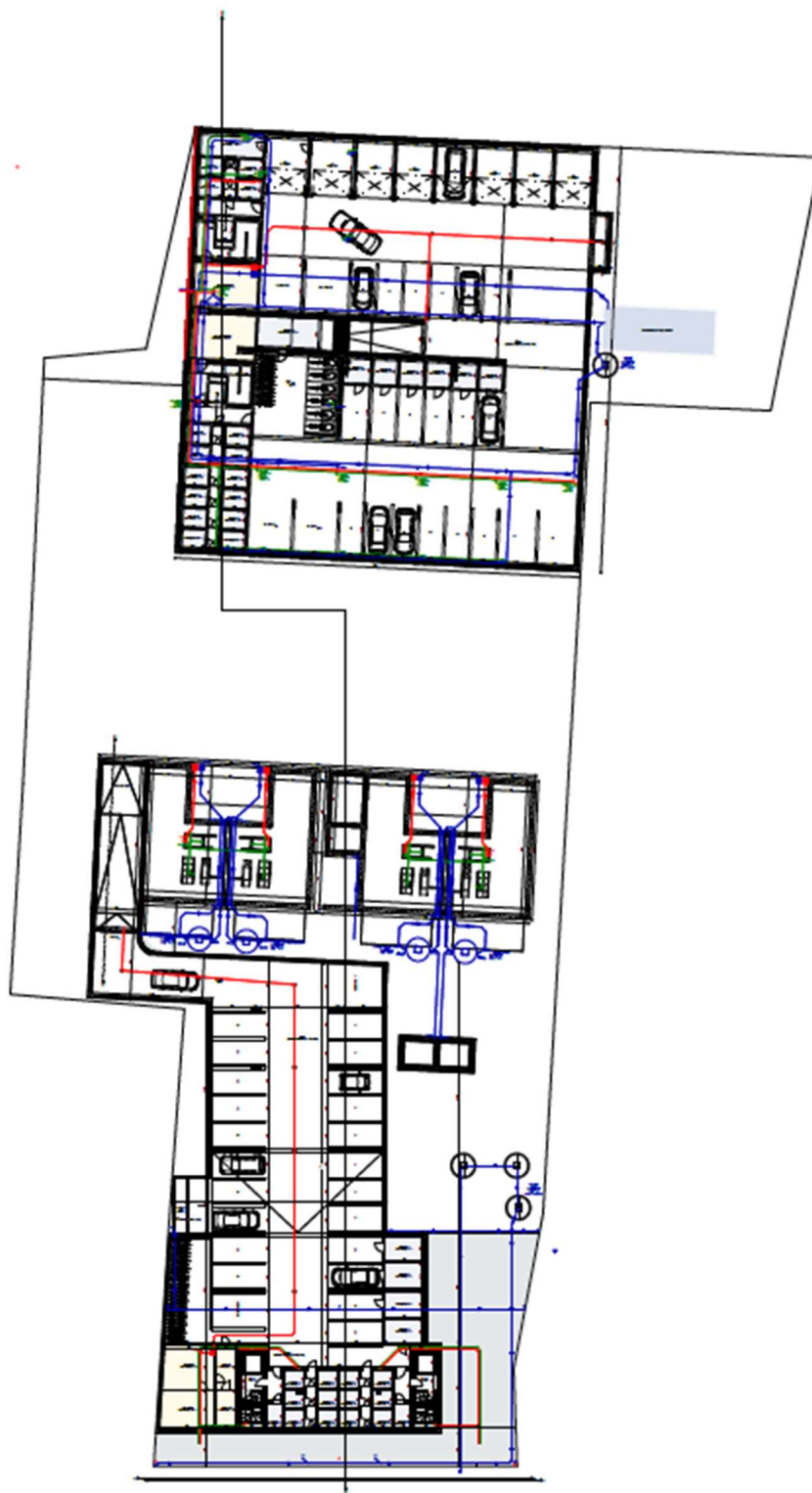


Fig. 1.8: Toekomstig kelder- en rioleringsplan (© initiatiefnemer).



Fig. 1.9: Doorsnedes van de te realiseren appartementsgebouwen (© initiatiefnemer).

1.5 Werkwijze

Met dit bureauonderzoek, deel 1 van deze archeologienota, willen we inzicht krijgen in de huidige archeologische, historische en landschappelijke kennis van het onderzoeksgebied en de omgeving. Dat inzicht wordt verder getoetst aan de geplande ingrepen in de bodem. Het doel is te bepalen in hoeverre verder archeologisch onderzoek aangewezen is om zo te komen tot een programma van maatregelen teneinde de archeologische waarde en mogelijke kennisvermeerdering op archeologisch vlak voor de site en de omgeving van het projectgebied te kunnen inschatten. Om een antwoord te formuleren op de gestelde onderzoeksvragen werden diverse bronnen geraadpleegd welke opgenomen staan in paragraaf 3. Bibliografie.

In het bureauonderzoek werden alle nodige gegevens verzameld en besproken om te komen tot een gefundeerde uitspraak betreffende de archeologische verwachtingen in het betrokken projectgebied.

De juiste afbakening van het projectgebied werd aangereikt door de opdrachtgever. Om een inzicht te krijgen in de archeologische kennis betreffende het gebied werd de Centraal Archeologische inventaris geraadpleegd (<https://cai.onroerenderfgoed.be> en <https://geo.onroerenderfgoed.be>). Wat betreft de landschappelijke ligging, de tertiairgeologische en quartairgeologische gegevens en de geomorfologie werd gebruik gemaakt van de websites www.geopunt.be en <https://dov.vlaanderen.be>.

Via <https://geopunt.be> werden de historische kaarten geraadpleegd (Ferrariskaart, Vandermaelenkaart, Atlas van Buurtwegen), evenals luchtfoto's van het projectgebied van het jaar 1971 tot en met het jaar 2020; enkel de betekenisvolle foto's werden in deze studie opgenomen. Via <https://cartesius.be> werden de historische topografische kaarten geconsulteerd. www.onderderadar.be blijkt voor de toestand tijdens WOII een belangrijke bron van informatie in Limburg, hetgeen van toepassing is voor het projectgebied. Het kadasterplan werd opgevraagd via de publieke cadgis viewer van de federale overheid (https://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE).

In eerste instantie werden zoveel mogelijk cartografische en bibliografische gegevens betreffende het projectgebied bekeken, samen met het opvragen van zoveel mogelijk gegevens bij de projectontwikkelaars. Daarna hebben we getracht deze gegevens zo overzichtelijk mogelijk weer te geven door middel van tekst en kaarten die als bijlagen bij dit rapport zijn toegevoegd.

Alle nodige informatie werd verzameld via het internet en bibliografische bronnen. De bouwplannen voor een bouwvergunning werden aangereikt door het architectenbureau en door de opdrachtgever. De kaarten die als bijlagen zijn toegevoegd, zijn gemaakt of bewerkt met de software QGIS 3.16.

2 Assessmentrapport

2.1 Landschappelijke ligging

Deze paragraaf overloopt beknopt de landschappelijke context van het projectgebied. De aandacht wordt voornamelijk gevestigd op de aardkundige en hydrografische situering, de fysisch geografische context, de bodemtypologie en de algemene topografie.

Het projectgebied bevindt zich te Diepenbeek, in de provincie Limburg. Het terrein ligt op de overgangszone tussen de Demervallei en de vochtige Haspengouw, tussen de Kempen en de (Zand)leemstreek. In de omgeving van het projectgebied zijn er enkele waterlopen aanwezig: de Paanhuisbeek (255 m ten oosten) en de Demer (ca. 650 m ten noorden) (Fig. 1.1).

De dorpskern van Diepenbeek heeft zich ontwikkeld op een hoogte van ca. 44 à 50 m TAW (Fig. 1.12). Hydrografisch gezien behoort het gebied tot het Demerbekken. Diepenbeek is gelegen aan het Albertkanaal (noordgrens) en de Demer (grens tussen Kempen en Vochtig-Haspengouw). Ten noorden van de Demer is er een heidevlakte met natte zandgrond en ten zuiden ligt een hoger gelegen grondgebied met lichtgolvende, natte lemige zandgronden tot kleiachtige grond. Het projectgebied bevindt zich in een overgangszone van de hoger gelegen delen ten zuiden, naar de nattere Demervallei ten noorden. Het terrein zelf bevindt zich op een hoogte van ca. 45 - 48 m TAW (Fig. 1.11 tot Fig. 1.13). Binnen de contouren van het projectgebied zijn er hoogteverschillen op te merken (Fig. 1.12 en Fig. 1.13). Het terrein daalt naar het zuiden (Demervallei) af.

De meeste kampementen van jager-verzamelaars kunnen verwacht worden in de zogenaamde gradiëntzone, die zich uitstrekt vanaf de gradiënt (de grens tussen 'lage/natte' en 'hoge/droge' bodems) tot ca. 200 à 250 m in het droge deel. Een verklaring voor deze relatie moet worden gezocht in de volgende factoren:

- Landschappelijke gradiënten worden gekenmerkt door het op korte afstand van elkaar voorkomen van een grote verscheidenheid aan vegetatie-typen. Dit brengt voor jager-verzamelaars met zich mee dat op dergelijke locaties een grote verscheidenheid aan voedselbronnen op korte afstand voorhanden is in de vorm van planten en dieren.
- Rivier- en beekdalen vormden markante en goed herkenbare elementen in het door bossen gedomineerde landschap. Met name in het Laat Paleolithicum en Mesolithicum vormden de dalen de belangrijkste transportroutes.
- Langs eroderende oevers van rivieren en beken kunnen vuursteenhoudende terrasafzettingen aan het daglicht treden. In een begroeid zandlandschap kan een dergelijke ontsluiting een belangrijke bron van vuursteen zijn.
- Water geldt als constante en betrouwbare voedselbron door de aanwezigheid van vis.
- De nabijheid en bereikbaarheid van (drink-)water.

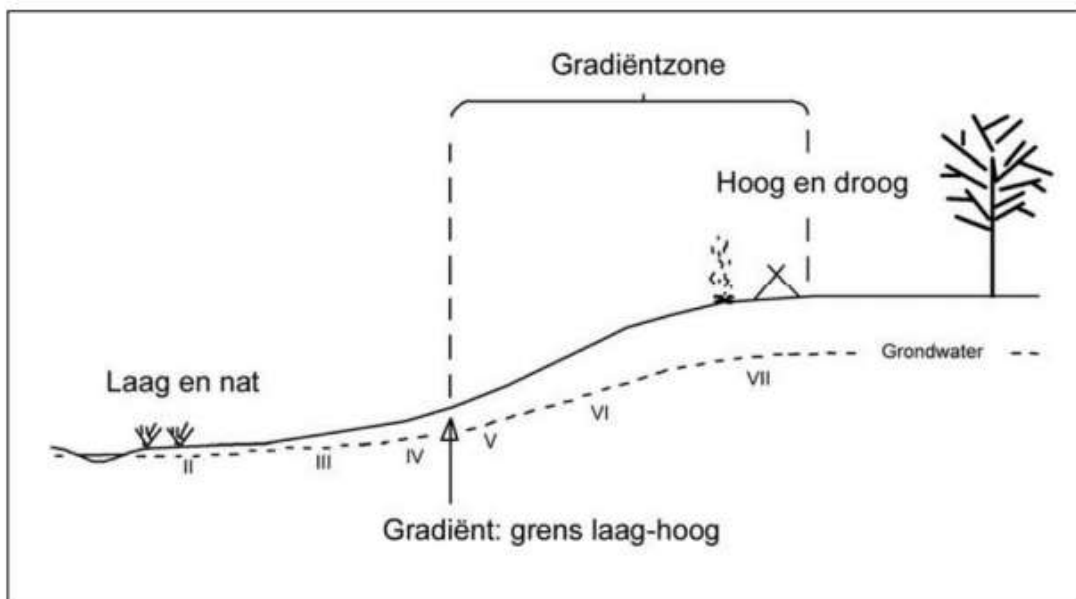


Fig. 1.10: Schema gradiëntzone.

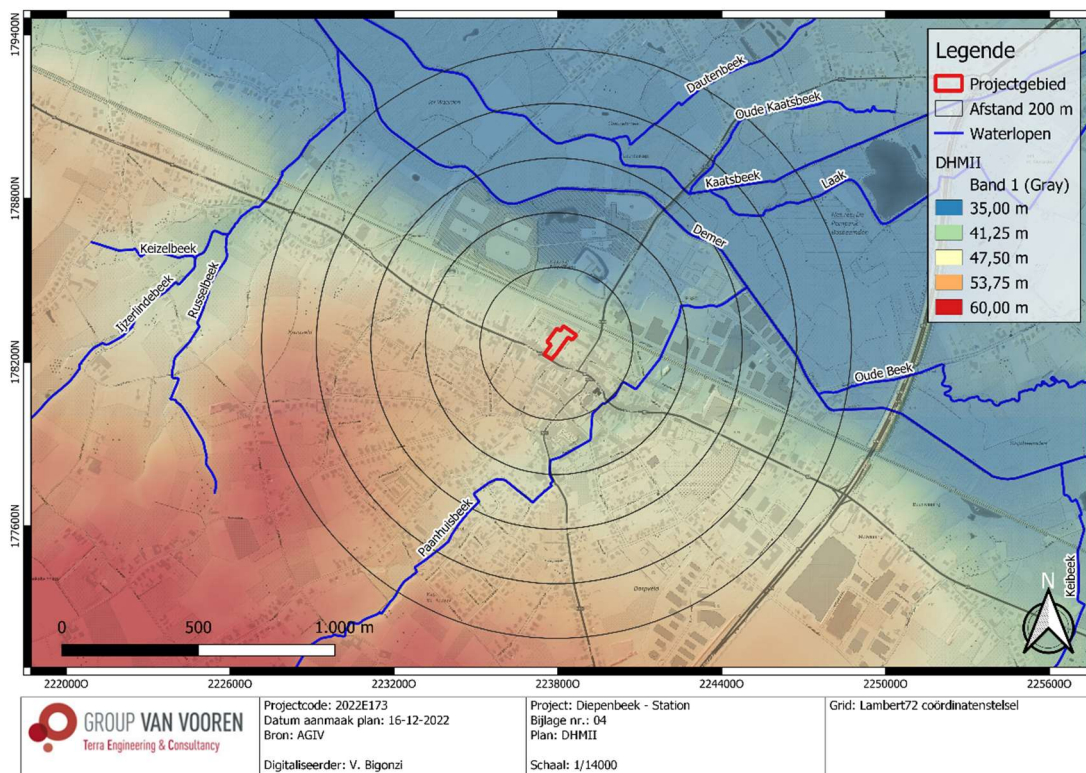


Fig. 1.11: Digitaal hoogtemodel (DHM II) met situering van het projectgebied (© AGIV).

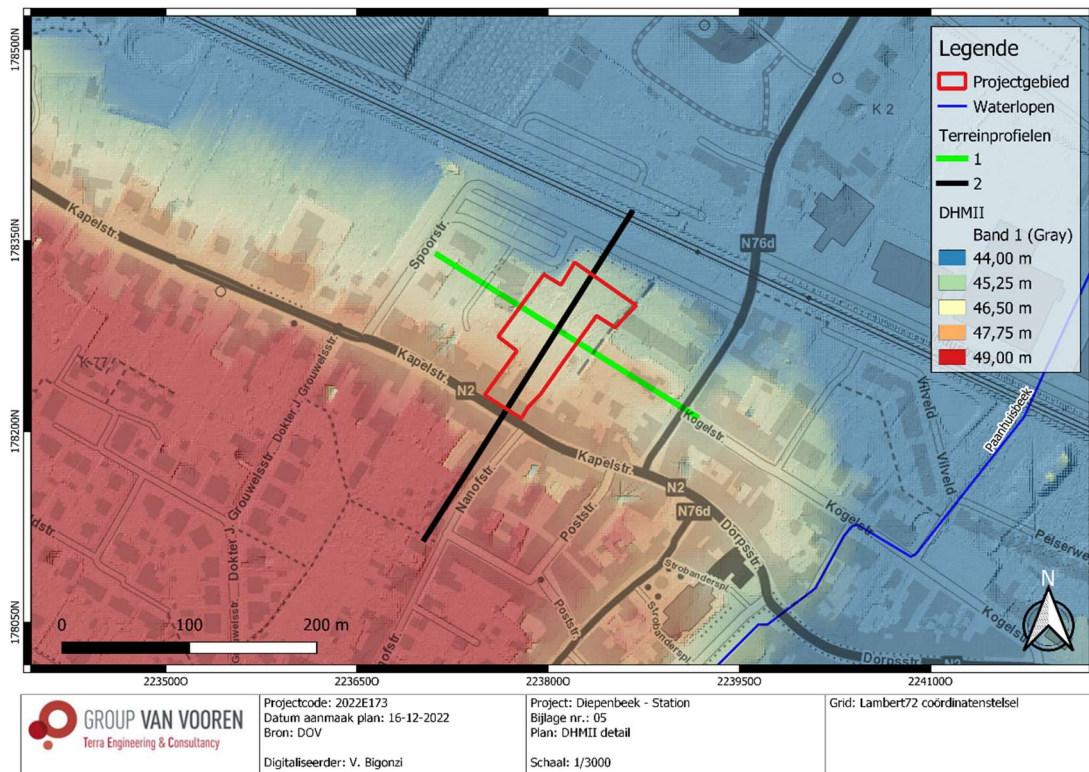


Fig. 1.12: Gedetailleerd digitaal hoogtemodel (DHM II) met situering van het projectgebied met terreinprofiel 1 (W-O) en 2 (N-Z) (© AGIV).

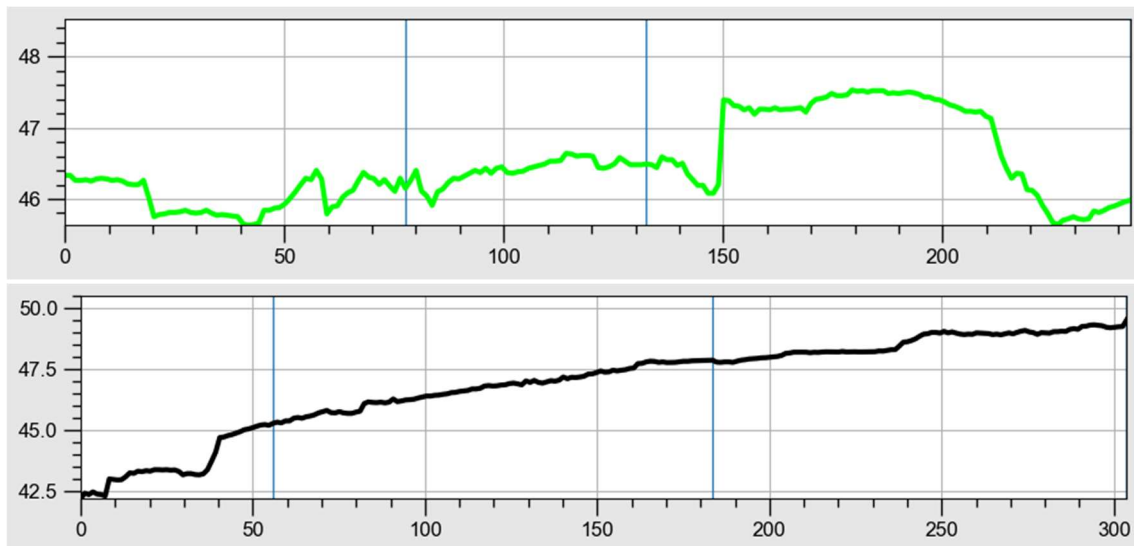


Fig. 1.13: Terreinprofiel 1 (W-O) en 2 (N-Z).

2.1.1 Tertiair- en quartairgeologie

De databank van de DOV werden geraadpleegd voor de tertiair- en quartairgeologische gegevens. Hieruit blijkt het volgende:

Volgens de **tertiairgeologische kaart** (Fig. 1.14) bestaat het tertiairsubstraat uit de Formatie van Boom en de Formatie van Eigenbilzen:

- Formatie van Boom (noordelijk deel van het projectgebied): Na de Ieperiaan-klei, wordt een tweede dikke kleilaag afgezet, de Boomse Klei (Formatie van Boom), die in de ondergrond van de Kempen tot 100 m dik is. Kenmerkend zijn de typische gebande structuur (blauwgrijze tot bruinzwarte klei, zandhoudend, afwisselend met dunne lagen silt) en het voorkomen van platte kalkversteningen, de septaria.⁴
Deze formatie bevat de Boom Klei die tijdens het Rupeliaan is afgezet en een sterk gelaagde afwisseling is van siltige klei en kleiig silt. De siltige lagen zijn vaak rijk in de mineralen glauconiet en pyriet. Vaak komen septaria (kalkknollen) voor. De formatie is te volgen van het Waasland tot in Limburg en komt ook in de diepe ondergrond van de Kempen voor.
- Formatie van Eigenbilzen (zuidelijk deel van het projectgebied): Het afsluitende kleirijk Eigenbilzen Glauconietzand (Formatie van Eigenbilzen) kondigt het ondieper worden van de zee aan en is het begin van een grote regressie.⁵ De formatie is gekenmerkt door zijn grijs tot groengrijs fijn zanderige ondergrond. Tevens is de bodem kleihoudend en weinig glauconiethoudend, glimmerhoudend. Onderaan is de formatie sterk kleihoudend.

De **quartairgeologische kaart** (Fig. 1.15) karteert ter hoogte van het projectgebied type 1 afzettingen. Dit type omvat hellingsafzettingen van het Quartair en/of eolische afzettingen (silt in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen) uit het Weichseliaan, mogelijk Vroeg-Holoceen. Ten noorden van het projectgebied zijn er type 3 en type 3a afzettingen aanwezig. Beide types omvatten fluviatiele afzettingen uit het Weichseliaan als basissequentie. Type 3a is aanwezig ter hoogte van de Demer en omvat dus ook fluviatiele afzettingen uit het Holoceen.

De **quartairprofieltypenkaart** (Fig. 1.16) verifieert de bovenstaande quartairgeologische opbouw, maar geeft een gedetailleerder beeld van de quartairgeologie. Volgens deze kaart is er zandleem aanwezig ter hoogte van het projectgebied (lemig zand in het noordelijke deel). Dit zandleem omvat een afwisseling van dunne laagjes zand (Formatie van Wildert) en leem (Brabant Leem).

Het is interessant om de quartairgeologische kaart te correleren met de gegevens van de **quartairdikte kaart** (Fig. 1.17). Deze kaart modelleert de diepte van het tertiairsubstraat ter hoogte van het projectgebied op een diepte van ca. 6,52 m-mv (ten noorden) en ca. 10,10 m-mv (ten zuiden). Deze kaart toont aan dat er ter hoogte van het projectgebied een paleovallei aanwezig kan geweest zijn. Er is immers een depressie zichtbaar die uitkomt op de Demervallei. Op de quartairgeologische kaarten staat deze paleogeul niet gekarteerd. Doorgaans zijn het ontstaan van dergelijke paleovalleien/paleogeulen te dateren in het Midden-/Laat-Pleistoceen dat opgevuld werd tijdens het Laat-Pleistoceen/Holoceen. Doorgaans zijn de vorming van dergelijke paleogeulen in de Vlaamse Vallei terug te brengen tot de Saalen-ijstijd, toen de Noordzee zijn laagste punt bereikte en de Vlaamse Vallei het diepst werd ingesneden. Opvulling is hypothetisch dan weer terug te brengen tot het latere Weichseliaan en/of Vroeg-Holoceen.

⁴ Gullentops & Wouters 2017.

⁵ Gullentops & Wouters 2017, 18.

De **bodemkaart** (Fig. 1.18) karteert ter hoogte van het projectgebied een OB-bodemserie. Deze komt overeen met het stedelijke karakter van Diepenbeek en wordt beschouwd als een sterk bebouwde (en ontoegankelijke) zone ten tijde van het opstellen van de bodemkaart (jaren 50-70).

De bodemtypes in de omgeving van het projectgebied kunnen een beter beeld geven van de bodemtypes die mogelijks nog aanwezig zijn onder de ophoging binnen het projectgebied. Zo worden ten noorden en ten zuiden van het projectgebied Pdc-, Pcc- en Sdm-bodemseries gekarteerd⁶. Deze series refereren naar:

- Pdc-bodemserie: matig natte lichte zandleemgronden met verbrokkelde textuur B-horizont
- Pcc-bodemserie: matig droge lichte zandleemgronden met verbrokkelde textuur B-horizont
- Sdm-bodemserie: matig natte lemige zandgronden met diepe antropogene humus A-horizont.

2.1.2 Conclusie

Samengevat kan gesteld worden dat het projectgebied ter hoogte van een gradiëntzone gelegen is door de ligging net buiten de Demervlakte. Het terrein bevindt zich net buiten de nattere alluviale vlakte, ter hoogte van de zandleemgronden. Paleolandschappelijk is het terrein evenwel te situeren ter hoogte van een paleo-gradiëntzone. De quartairdikte modelleert immers een mogelijk opgevulde paleogeul met een west-oost oriëntatie ten zuiden van het projectgebied, die in verbinding stond met de Demervallei via de monding van de Paanhuisbeek.

Paleolandschappelijk is het terrein op een gunstige locatie gesitueerd voor het aantreffen van archeologische vindplaatsen uit de Steentijd.

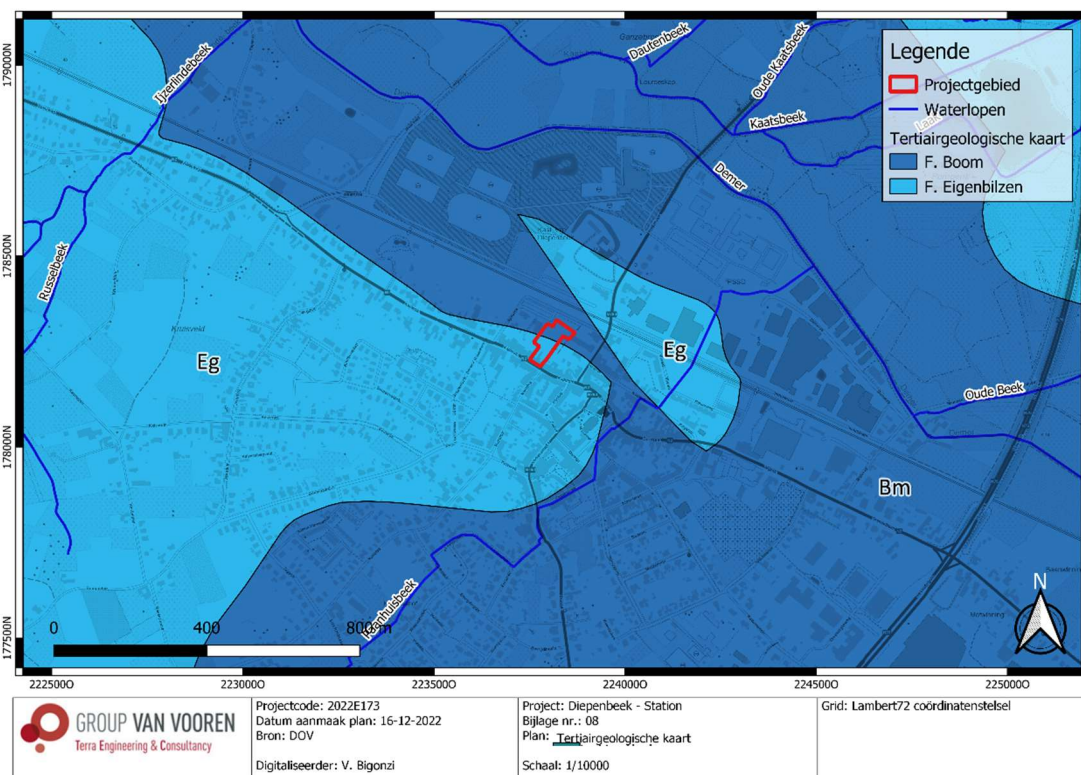


Fig. 1.14: Tertiairgeologische kaart met situering van het projectgebied (© DOV).

⁶ Van Ranst & Sys 2000.

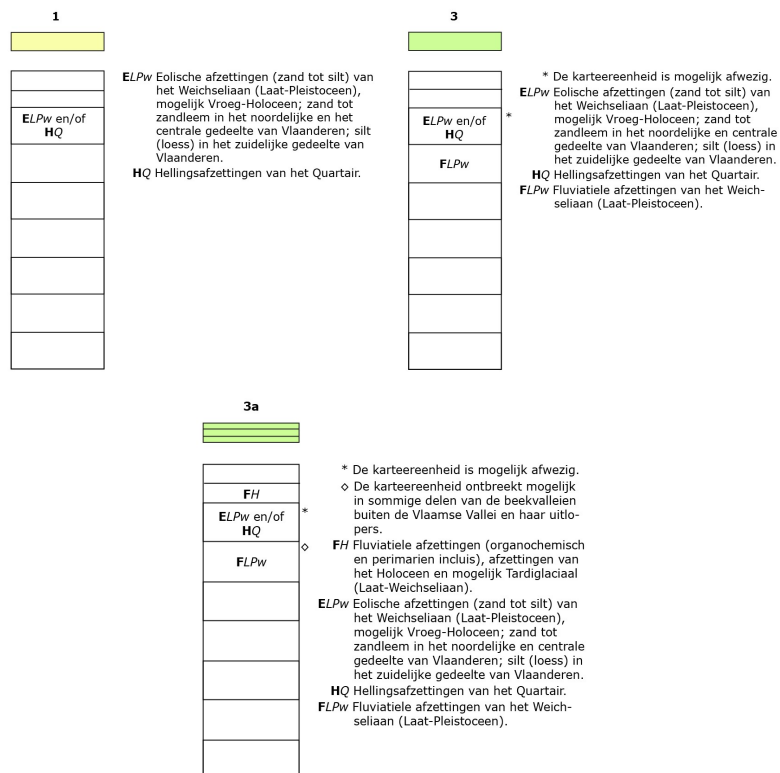
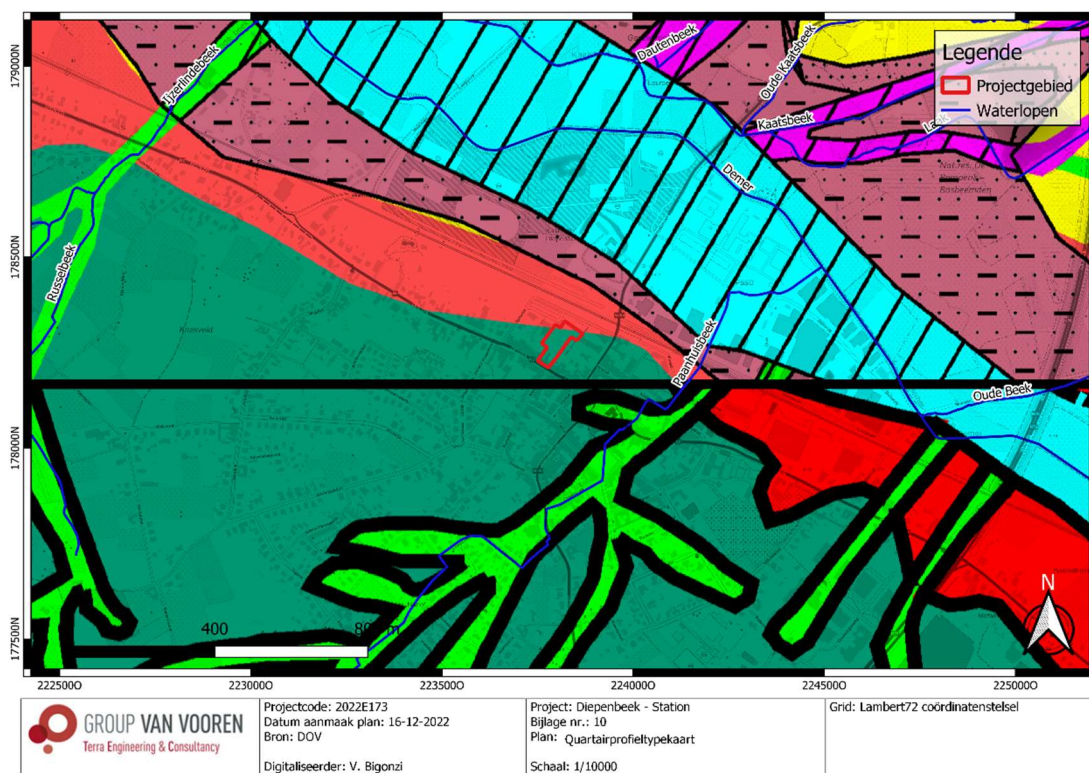


Fig. 1.15: Quartairgeologische kaart met situering van het projectgebied (© DOV).



Legende quartairstructuurtypenkaart (Fig. 1.16) ⁷	
5	Zandleem: afwisseling van dunne laagjes zand (Formatie van Wildert) en leem (Brabant Leem)
6	Lemig zand: afwisseling van dunne laagjes zand (Formatie van Wildert) en leem (Brabant Leem); groter aandeel van zand

Fig. 1.16: Quartairstructuurtypekaart met situering van het projectgebied (© DOV).

⁷ Frederickx & Gouwy 1996.

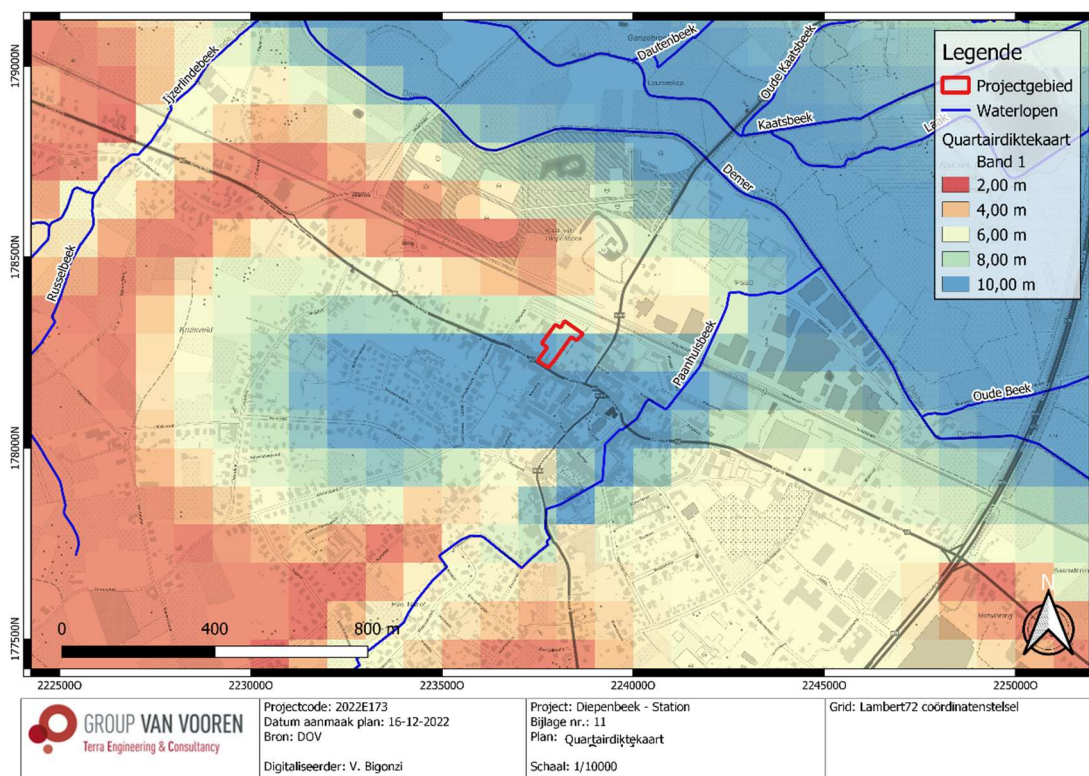


Fig. 1.17: Quartairedikte kaart met situering van het projectgebied (© DOV).

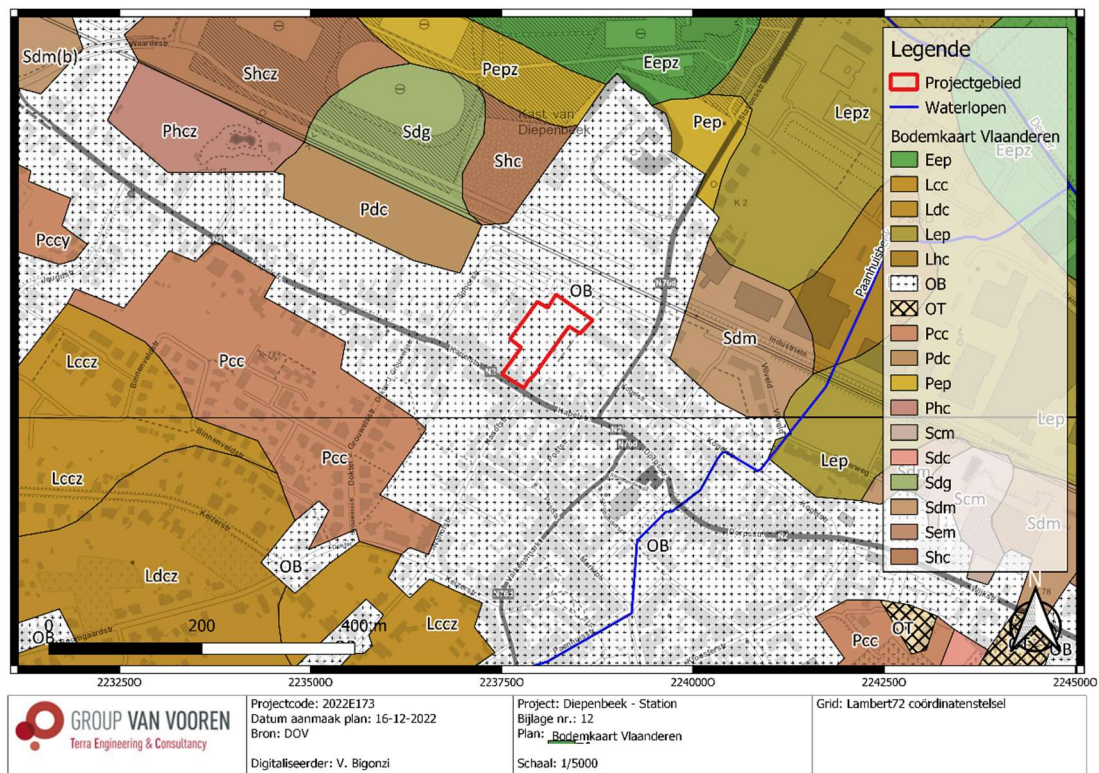


Fig. 1.18: Bodemkaart met situering van het projectgebied (© DOV).

2.2 Historische beschrijving van het onderzoeksgebied

In deze paragraaf wordt een historische beschrijving opgenomen van het project- en projectgebied, met in een tweede paragraaf illustraties van relevante historische kaarten, plannen en eventueel iconografisch materiaal.

2.2.1 Historiografische bronnen⁸

De oudst gekende vermelding van Diepenbeek dateert uit 1063 als *Thienbeche* en in 1092 als *Tidebecke*, ook *Tiebecke* (Germaans "*Teudan Baki*", beek van *Teudo*).

Diepenbeek was een vrijheerlijkheid dat in bezit was van het geslacht van Diepenbeek (afstammend van de Heren van Steyn). In het eerste kwart van de 13^{de} eeuw is er een betwisting van soevereiniteit tussen Luik en Brabant. Uiteindelijk wordt Diepenbeek een Luiks leen, maar had het tijdelijke Brabantse afhankelijkheid sinds 1266.

Na de dood van de laatste vrijheer Hendrik van Diepenbeek (1359), worden de bezittingen geërfd door Willem van Sombreffe (leenverheffing in 1393), vervolgens Boudewijn van Montjardin en Jan van Schoonvorst in 1412. In 1433 werd de vrijheerlijkheid verdeeld tussen de families van Schoonvorst en van Gaver en de families de Horne en de Merode. Na aankopen in 1663 en 1679 werd het in het bezit van de Commanderie van Alden Biesen en als baronie overgedragen aan de rentmeester. Diepenbeek heeft zij eigen schepenbank met Luikse rechtspraak.

In het midden van de 11^{de} eeuw werden er een Romaanse kerk en toren opgericht onder Albertus van Thienbecke, waarvan begeving- en tiendrecht in 1235 werd toegekend aan de abdij van Villers. Vanaf 1382 werd het begeving- en tiendrecht overgedragen aan Sint-Lambertuskapittel.

Tot 1589 behoort Diepenbeek tot het dekenaat Tongeren, daarna tot het dekenaat Hasselt. De oudste woonkern is gelegen in het zuidwesten tussen de Jeugdstraat - Bouquetstraat (baan Diepenbeek - Wimmertingen) en de Dooistraat - Crijtstraat (baan Diepenbeek - Kortesse). In dat gebied (op het gehucht Keizel) tot vorige eeuw waren er twee imposante megalietvelden: het Tombeveld en het Kapelveld (begrensd door Bouquetstraat, Tomstraat, Keizel en Keizelvoetweg). Op het Kapelveld waren er grote platte middensteen (2 m diameter) met daarrond lange gelijklopende rijen zware stenen. Vele stenen waren ingegraven of weggesleept bij het rooien van het eikebos in 1860. De grootste stenen werden in 1904 overgebracht naar de tuin van het Koninklijk Atheneum te Hasselt. De andere stenen dienden in 1928 voor de aanleg van het Veldekemonument (Hasselt). Op het Tombeveld waren de stenen in regelmatige rechthoek van 60 bij 70 m. Thans worden beide velden door de autosnelweg Antwerpen-Luik doorsneden.

In de oudste kern lag tevens de eerste burcht der vrijheren: op het Nanofveld aan de Nanofstraat (Oudenhofstraat). Deze omvat een cirkelvormige omgrachting die thans gedempt is. Tot het midden van de 19^{de} eeuw waren de grondvesten der slottoren nog zichtbaar. Vrijwel alle laathoven lagen in dat gebied. Daarvan resteren er nog: het hof van Buchout (de Bouquetwinning), het oudste leenhof daterend uit de eerste jaren der vrijheerlijkheid, een middelpunt vormend van alle wegen die uit omgeving er heen leiden, en het Hof van Merel (Merlemont) nabij de Merelberg. Buiten deze oudste kern, op het gehucht Grendel, lag het laathof van Desseneeren of Catershof, de zogenaamd "Mot" (verdwenen bij aanleg van

⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Diepenbeek [online]
<https://id.erfgoed.net/themas/13854> (Geraadpleegd op 23-05-2022).

de weg Genk - Diepenbeek). De dorpskom ontstond later op het kruispunt van de banen Hasselt-Maastricht (in 1755 rechtgetrokken en verhard) en Genk-Borgloon (Heidestraat - Nieuwstraat - Statiestraat - Varkensmarkt - Dooistraat - Crijtstraat). Bij dit centrum (Statiestraat) werd er circa 1400 een tweede waterburcht opgetrokken, het huidige "Kasteel van Diepenbeek". De heide, ten noorden van de Demer bleef tot deze eeuw dun bevolkt en was een kaal, waterrijk gebied tot bij de bebossing (dennen) in vorige eeuw. Tijdens de 19^{de} eeuw heeft een ontginning van ijzererts tot 1879 plaatsgevonden. Thans heeft de heide mede door de inplanting van het Limburgs universitair centrum het karakter gekregen van een stadsrandgemeente.

De percelen staan gekend onder de toponiem 'Tommet', maar de archeologische of historische implicatie hiervan is niet gekend.

2.2.2 Historische cartografie

De oudst geraadpleegde historische kaart betreft de Villaret-kaart uit 1745-1748 (Fig. 1.19). Deze toont aan dat het terrein door een straat (Kapelstraat) ten zuiden begrensd is. In het zuidelijke deel van het projectgebied, ter hoogte van de straat, is er al een gebouw aanwezig. Ten westen van het terrein wordt een kasteeldreef gekarteerd richting het kasteel van Diepenbeek, dat op 235 m ten noorden van het projectgebied gelegen is. Het overige terrein omvat akkerland. Het terrein is gelegen in de historische dorpskern van Diepenbeek. Ten westen is er ook een straat voorgesteld en ten noorden, op ca. 235 m, ligt het Kasteel van Diepenbeek.

De Ferrariskaart uit 1775 (Fig. 1.20 en Fig. 1.21) geeft een gelijkaardig beeld van het projectgebied en de omgeving, met bebouwing en de kasteeldreef. Klein detail is de aanwezigheid van een kruisbeeld op het akkerveld ten westen van de kasteeldreef. Met de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840; Fig. 1.23) is het duidelijk dat de bebouwing aan het toenemen is ter hoogte van de Kapelstraat. De kasteeldreef ten westen van het terrein is niet meer aanwezig, mogelijk een gevolg van de perikelen tijdens de Franse en Belgische Revolutie. De Vandermaelenkaart (1846-1854; Fig. 1.24) geeft weer dat het projectgebied in de omgeving van hoger gelegen gronden ligt. Bovendien verschijnt het station met spoorwegbedding richting Hasselt voor het eerst met deze kaart (*Halte*). Er wordt slechts één gebouw gekarteerd, wat eerder een veralgemening lijkt te zijn gezien de discrepantie ten opzichte van de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840; Fig. 1.23).

De topografische kaarten uit de tweede helft 19^{de} eeuw en eerste helft 20^{ste} eeuw (1873-1939; Fig. 1.25- Fig. 1.27) tonen een eerder trage landschapsevolutie aan. Wel wordt duidelijk dat het zuidelijke deel van het projectgebied een extra gebouw ter hoogte van de Kapelstraat omvat. De straat die zich ten zuiden van het terrein bevindt, is de weg naar Maastricht.

De eerste beschikbare luchtfoto dateert uit WOII (Fig. 1.28). Deze geeft geen gedetailleerd beeld weer ter hoogte van het terrein. De Kapelstraat is duidelijk zichtbaar ten zuiden. Het zuidelijke deel van het projectgebied omvat bebouwing maar er kunnen geen andere details vastgesteld worden op basis van de luchtfoto.

De terreinsituatie verandert sterk na WOII. Vanaf de topografische kaart van 1969 (Fig. 1.29) is het zuidelijke deel ter hoogte van de Kapelstraat volledig bebouwd. Het gebouw dat meer centraal gelegen is, bestaat nog. Ten noordwesten van het projectgebied zijn er meer straten aangelegd in de omgeving van het station van Diepenbeek. De bebouwing ter hoogte van de Kapelstraat is sterk toegenomen. De eerste duidelijke luchtfoto dateert van 1971 (Fig. 1.30) en geeft een gelijkaardige inrichting ter hoogte van

het projectgebied. De topografische kaart van 1981 (Fig. 1.31) en de luchtfoto's vanaf 1979 (Fig. 1.32) tonen aan dat de huidige situatie van het projectgebied van deze periode dateert. De latere luchtfoto's (Fig. 1.34-Fig. 1.38) tonen geen veranderingen ter hoogte van het terrein.

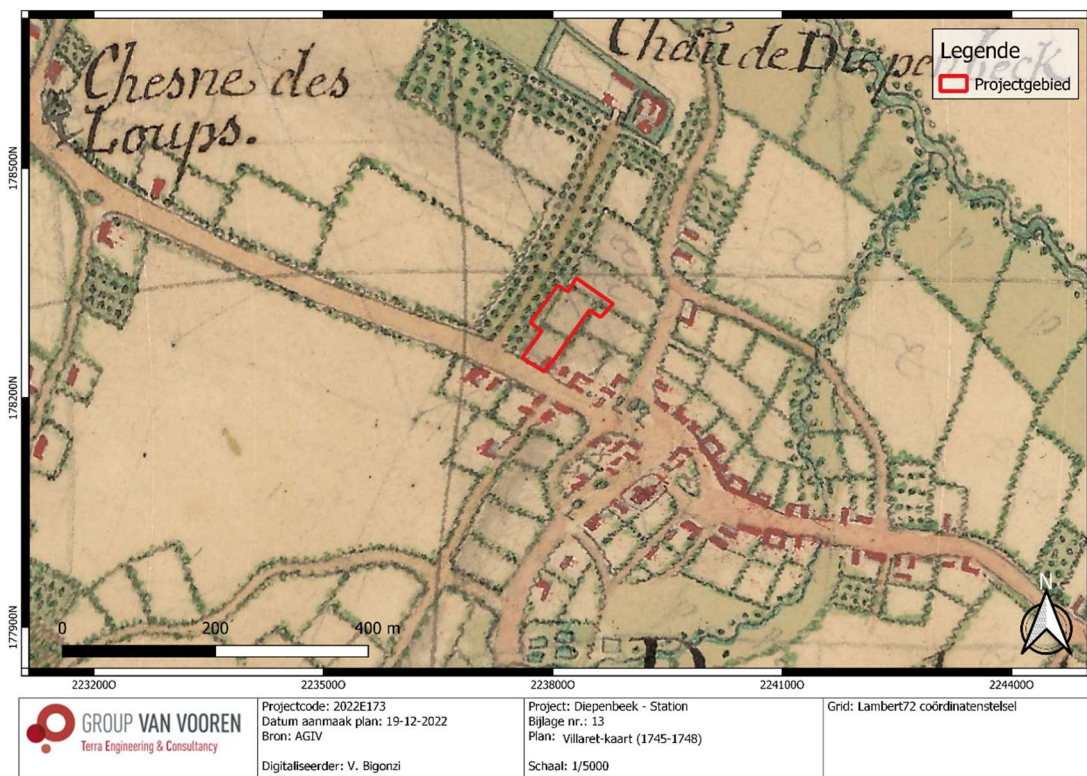


Fig. 1.19: Villaret-kaart (1745-1748) met situering van het projectgebied (© AGIV).



Fig. 1.20: Ferrariskaart (ca. 1775) met situering van het projectgebied (© AGIV).



Fig. 1.21: Detail uit Ferrariskaart (ca. 1775) met situering van het projectgebied (© AGIV).

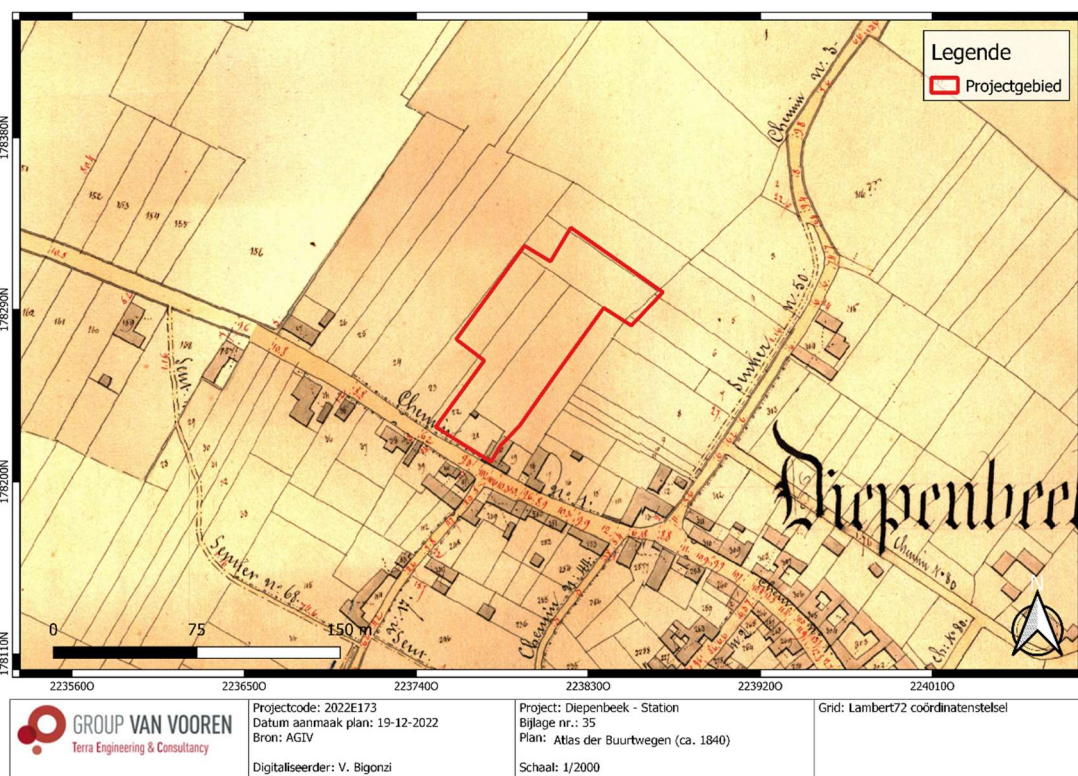


Fig. 1.22: Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) met situering van het projectgebied (© AGIV).

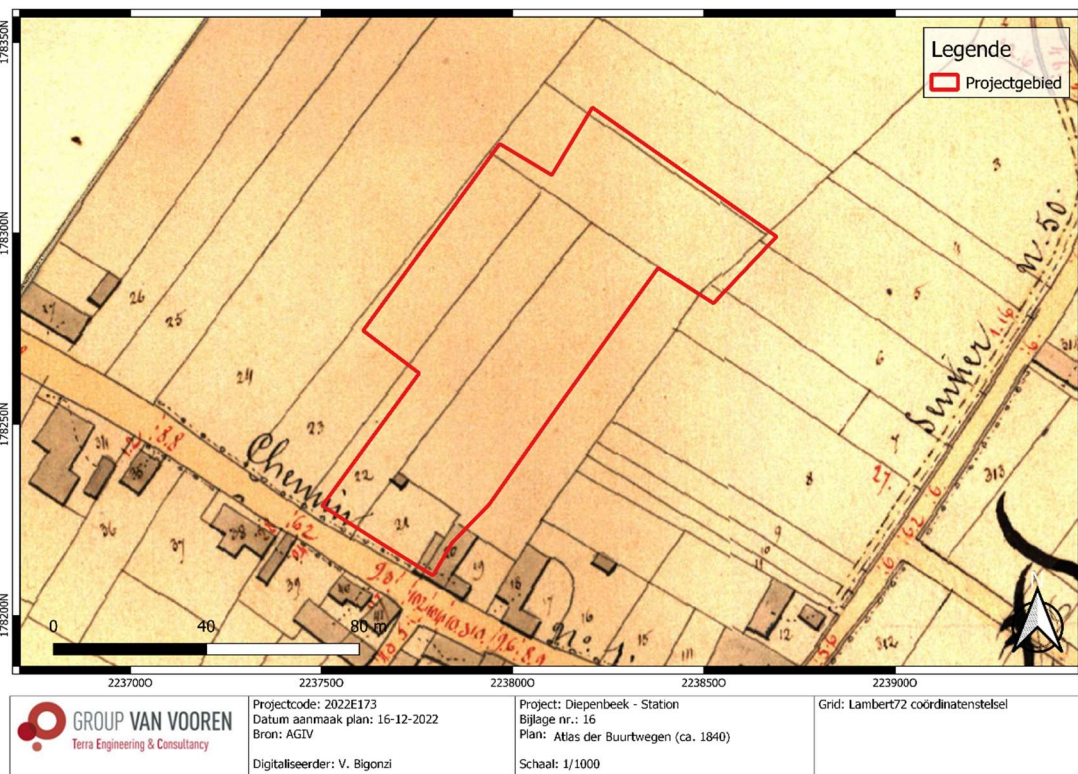


Fig. 1.23: Detail uit de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) met situering van het projectgebied (© AGIV).



Fig. 1.24: Vandermaelenkaart (1846-1854) met situering van het projectgebied (@ AGIV).

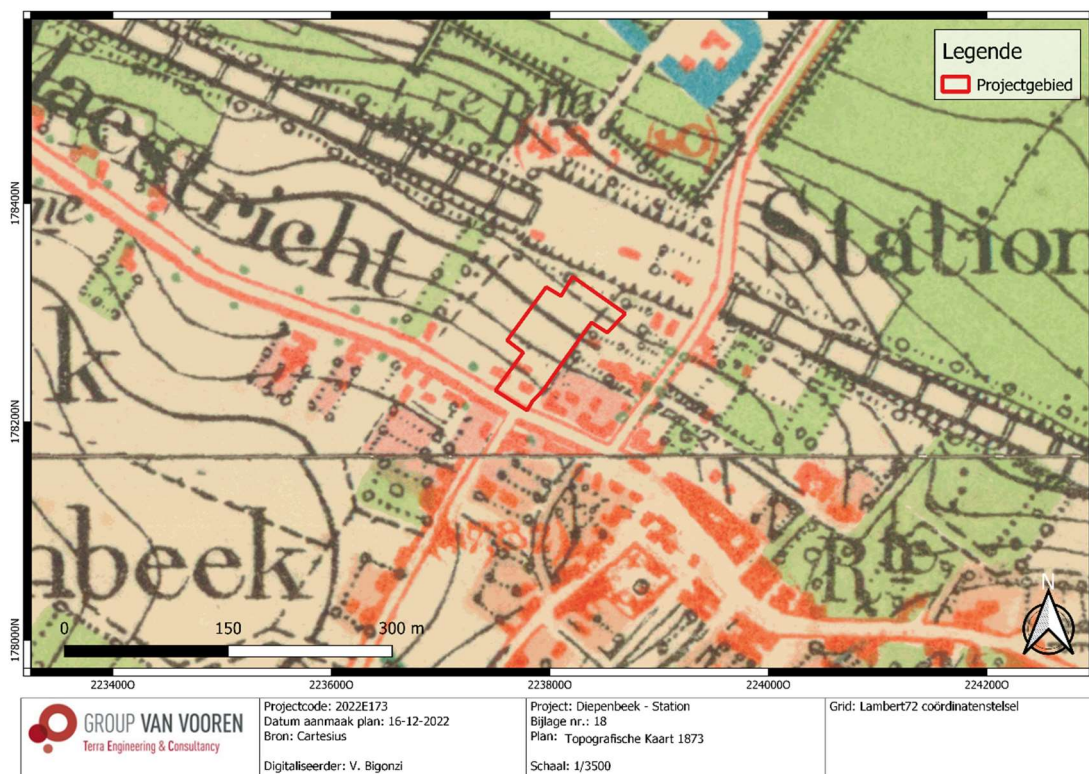


Fig. 1.25: Topografische kaart (1873) met situering van het projectgebied (@ Cartesius).

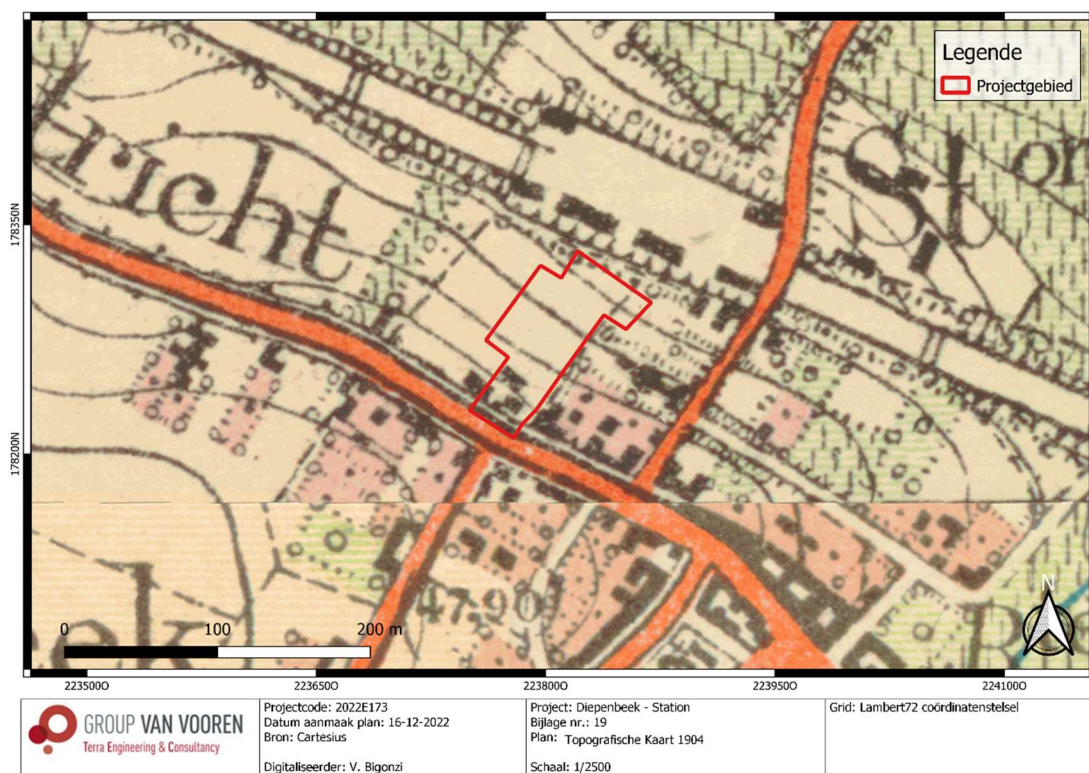


Fig. 1.26: Topografische kaart (1904) met situering van het projectgebied (@ Cartesius).

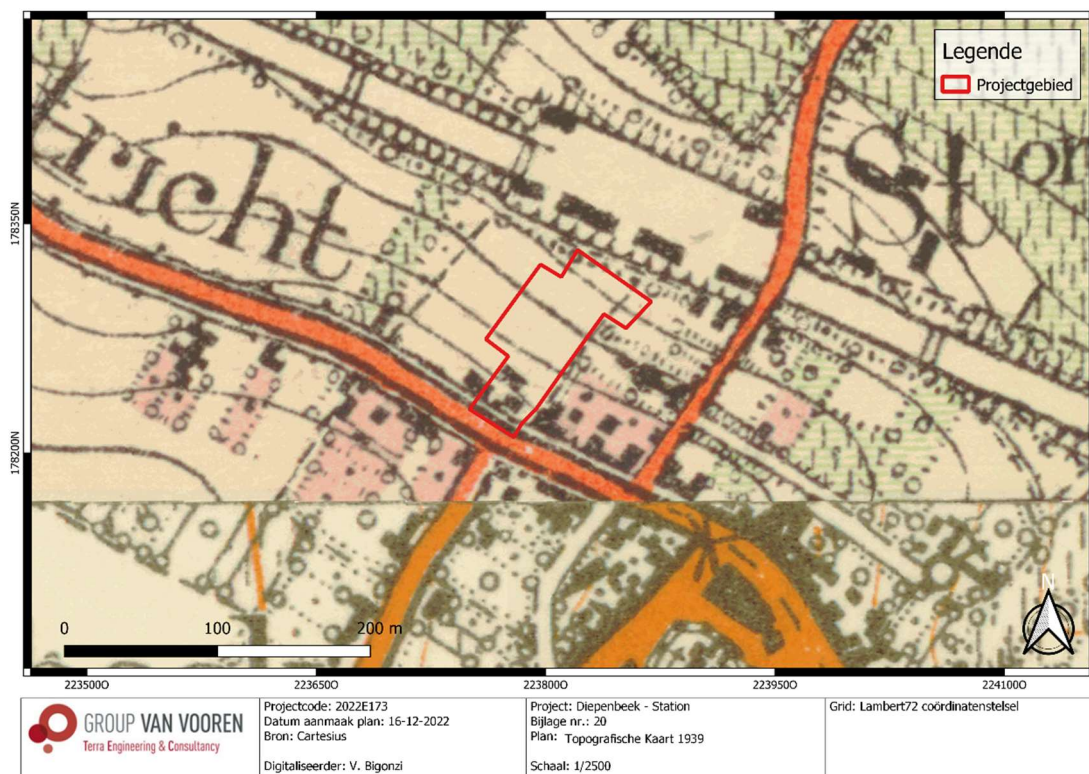


Fig. 1.27: Topografische kaart (1939) met situering van het projectgebied (@ Cartesius).



Fig. 1.28: Luchtfoto (14/07/1945) met situering van het projectgebied (@ Onderderadar.be).

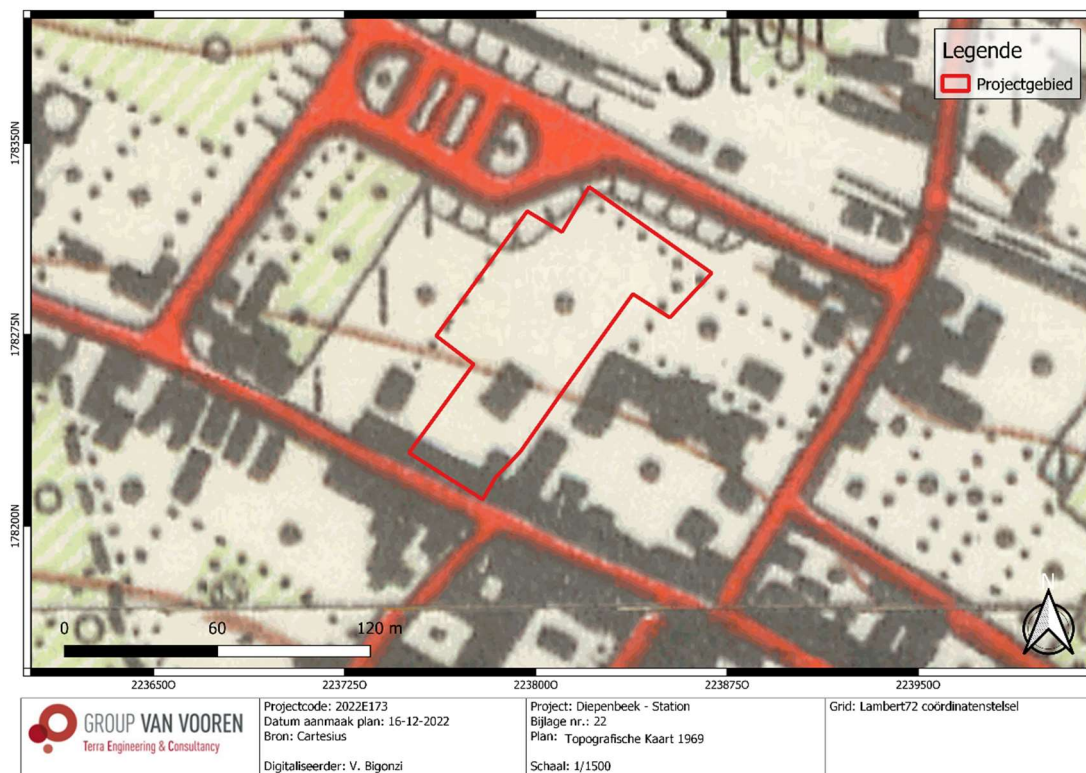


Fig. 1.29: Topografische kaart (1969) met situering van het projectgebied (@ Cartesius).

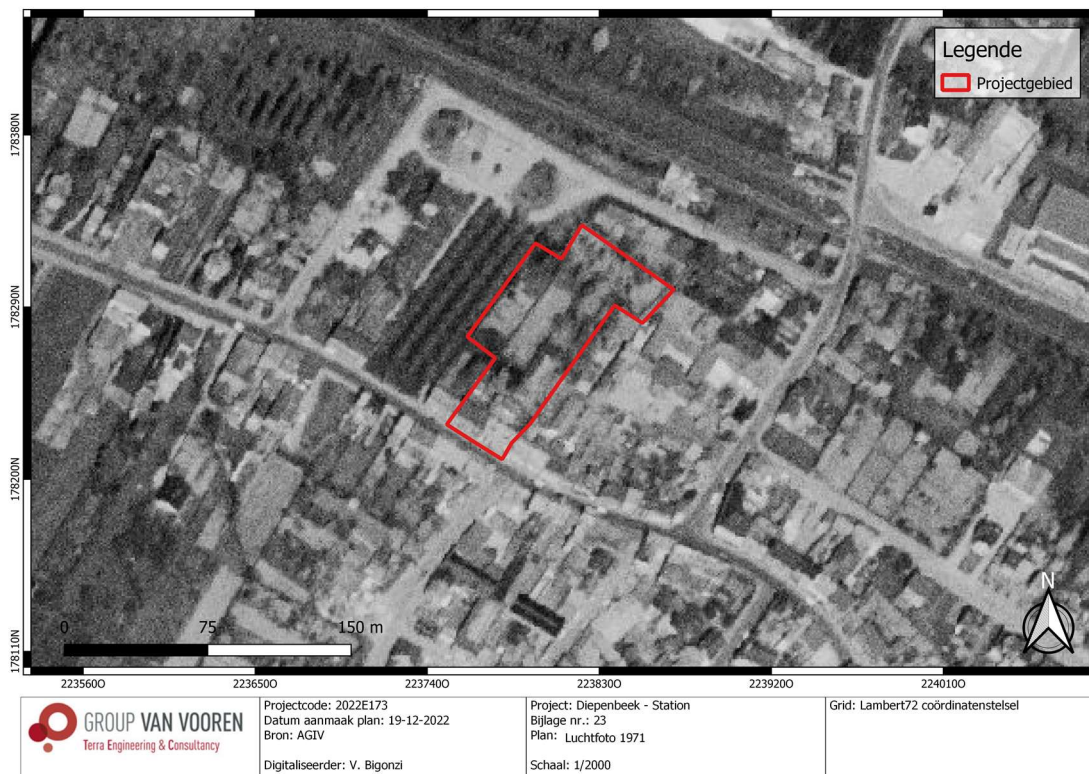


Fig. 1.30: Luchtfoto (1971) met situering van het projectgebied (@ AGIV).

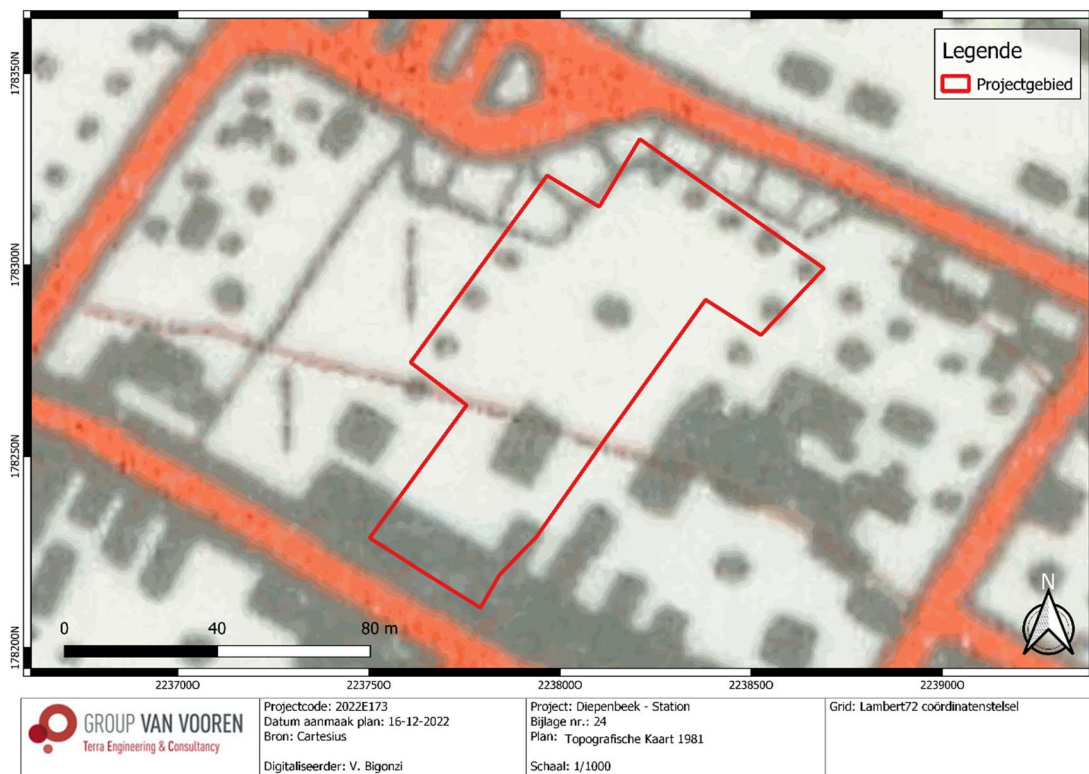


Fig. 1.31: Topografische kaart (1981) met situering van het projectgebied (@ Cartesius).



Fig. 1.32: Luchtfoto (1979-1990) met situering van het projectgebied (@ AGIV).

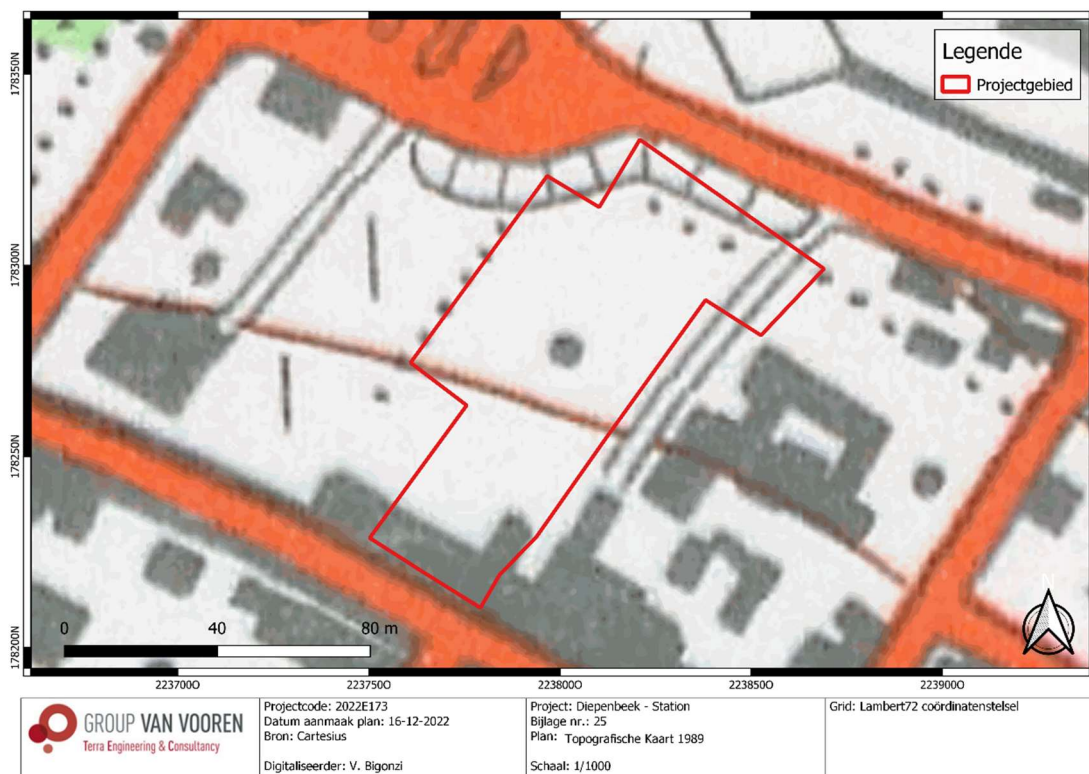


Fig. 1.33: Topografische kaart (1989) met situering van het projectgebied (@ Cartesius).



Fig. 1.34: Luchtfoto (1995) met situering van het projectgebied (@ Cartesius).



Fig. 1.35: Luchtfoto (2000-2003) met situering van het projectgebied (@ AGIV).



Fig. 1.36: Luchtfoto (2005-2007) met situering van het projectgebied (© AGIV).



Fig. 1.37: Luchtfoto (2008-2011) met situering van het projectgebied (© AGIV).



Fig. 1.38: Luchtfoto (2012) met situering van het projectgebied (@ AGIV).

2.3 Archeologisch kader van het projectgebied

Tot op heden zijn er ter hoogte van het projectgebied geen archeologische onderzoeken uitgevoerd; wel zijn er vindplaatsen en CAI-locaties in de directe omgeving van het plangebied gekend (Fig. 1.40). Het grootste deel van deze CAI-gegevens dateren uit de Metaaltijden en de Middeleeuwen en zijn gelegen in de overgangszone tussen de hoger gelegen gronden en de Demervallei.

Net ten noorden van het projectgebied werden er een opgraving en proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (CAI 979961 en CAI 979966). De opgraving heeft sporen en vondsten uit verschillende perioden opgeleverd: losse vondsten uit de Steentijd, bijgebouwen en spijkers uit de IJzertijd, kuilen uit de Vroege Middeleeuwen, greppels en kuilen uit de Volle Middeleeuwen en afwateringsgreppels en hekken uit de Nieuwe Tijd.

De CAI-locaties uit de Middeleeuwen omvatten een kerk uit de Vroege Middeleeuwen (CAI 50577) en een burcht uit de Late Middeleeuwen (CAI 51407). Deze burcht (Kasteel van Diepenbeek) is een donjon met ronde (cilindervormige) toren en uitgerust met artilleriegeschut. Er waren ook goed ingerichte woonruimten. Een vergelijkend onderzoek wijst op een datering in de tweede helft van de 15^{de} eeuw. Van de oorspronkelijke waterburcht blijft alleen de poorttoren over (tegelijktijd donjon).

Op ca. 135 m ten oosten van het terrein heeft een proefsleuvenonderzoek ook bevestigd dat mensen aanwezig in de omgeving van het projectgebied waren sinds de Steentijd tot en met de Late Middeleeuwen (CAI 213005). Tussen de aangetroffen vondsten kan men de volgende citeren: afslagen uit de Steentijd, handgevormd aardewerk uit de Metaaltijden, aardewerk (dolium) en bouw materiaal (tegulae) uit de Romeinse Tijd en aardewerk uit de Vroege Middeleeuwen tot en met de Late

Middeleeuwen (Maaslands witbakkend aardewerk, roodbakkend aardewerk, steengoed). Binnen een afgebakende onderzoeksgebied werd er een opgraving uitgevoerd (CAI 214400). Deze opgraving heeft een nederzetting uit de Volle Middeleeuwen opgeleverd (noordelijke periferie van een ambachtelijke zone met greppels, kuilen en paalkuilen).

Op ca. 455 m ten zuidoosten heeft een archeologisch vooronderzoek sporen uit de Late Middeleeuwen tot en met de Nieuwste Tijd opgeleverd. Er werden een kuil en een greppel aangetroffen die op grond van het aardewerk dat ze bevatten Laat-Middeleeuws kunnen gedateerd worden. Verder komen op het terrein talrijke kuilen uit de 19^{de} en 20^{ste} eeuw voor, die verband houden met het Ursulinenklooster.

Ten oosten van het projectgebied zijn er enkele CAI-waarden die vondsten uit de Steentijd tot en met de 20^{ste} eeuw hebben opgeleverd. CAI 981821 omvat een volledig traject (landschappelijk bodemonderzoek, Steentijdtraject en proefsleuvenonderzoek). Tijdens het verkennende archeologische booronderzoek zijn er verschillende lithische indicatoren gevonden die duiden op een Prehistorische aanwezigheid in het projectgebied. In totaal zijn er 35 lithische artefacten aangetroffen. Vier artefacten zijn vervaardigd uit kwartsiet. De artefacten in Wommersomkwartsiet wijzen op een Mesolithische datering voor ten minste een deel van de vondsten. Tijdens het waarderend archeologisch booronderzoek werden niet minder dan 69 bijkomende lithische artefacten ingezameld afkomstig uit 55 boorlocaties. Tijdens het proefputtenonderzoek zijn 2314 lithische artefacten verzameld. Verschillende typen van pijlbewapening komen voor, zowel Mesolithische microlieten als Neolithische pijlpunten. De enige (Laat-)Neolithische pijlpunt is een gesteeld exemplaar of zgn. dennenboom. Tijdens het onderzoek werden er ook aardewerkfragmenten uit de IJzertijd aangetroffen (mogelijk 5^{de} - 4^{de} eeuw v.C.). Er werden ook andere vondsten teruggevonden (metaalfragment uit WOII onder andere). CAI 980586 omvat dezelfde types materiaal uit dezelfde perioden. Duidelijk zijn de nederzettingssporen uit de Metaaltijden (kleding en accessoires en paalkuilen). Er werd ook aardewerk uit de Romeinse Tijd aangetroffen. CAI 211553, die ook op ca. 800 m ten oosten van het projectgebied ligt, kadert in hetzelfde context. Het proefsleuvenonderzoek heeft vondsten uit de Metaaltijden (twee houtskoolrijke sporen) tot en met de Middeleeuwen (bronzen schijffibula uit de Merovingische Periode en leemwinningskuilen onder andere) opgeleverd.

Het aantal CAI-locaties in de (directe) omgeving van het projectgebied bewijzen dat mensen aanwezig waren sinds ten minste het Mesolithicum. De verschillende uitgevoerde opgravingen en proefsleuvenonderzoeken hebben vondsten sinds de Steentijd opgeleverd en hebben aangetoond dat de mensen in de omgeving zijn gebleven tot de dag van vandaag.

De CAI-gegevens worden in paragraaf 2.3.2 verder toegelicht.

2.3.1 Bouwkundig erfgoed met ID 21524⁹

Het projectgebied omvat een burgerhuis dat als bouwkundig erfgoed sinds 01-02-2018 werd vastgesteld (ID 21524 - Fig. 1.39). Dit burgerhuis behoort tot het dubbelhuistype. Het huis omvat zes traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak (nok parallel met de straat, pannen). Volgens het kadaster werd het huis geconstrueerd in 1868 en in gebruik genomen in 1873. Het gaat over een verankerd bakstenen gebouw, afgelijnd door een overhoekse muizentandfries onder de kroonlijst. Het huis werd opgebouwd op licht

⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Burgerhuis [online]
<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/21524> (Geraadpleegd op 23-05-2022).

verhoogde begane grond. Het gebouw omvat rechthoekige vensters met kalkstenen lateien en lekdrempels, oorspronkelijk beluikt. Het omvat ook verzorgd houtwerk, volledig bewaard op de bovenverdieping en een rechthoekige deur in vlakke, kalkstenen omlijsting op neuten. Het gebouw omvat een aangepaste poort onder I-balk met rozetten en zijgevels met aandaken.



Fig. 1.39: Bouwkundig erfgoed ID 21524 met situering van het projectgebied (© AGIV & Onroerend Erfgoed).

2.3.2 CAI-gegevens

<u>Tabel 1.1: Overzicht van de CAI-waarden</u>			
ID-nummer	Situering	Naam	Omschrijving
979961 ¹⁰	Ten noorden van het projectgebied	Spoorstraat fase 1	<u>Opgraving</u> Losse vondsten uit de Steentijd (kwartsiet van Wommersom) en sporen uit de IJzertijd tot en met de Nieuwe Tijd.
979966 ¹¹	Ten noorden van het projectgebied	Diepenbeek Spoorstraat fase 2	<u>Proefsleuvenonderzoek</u> Recente verstoringen.
51407 ¹²	Ca. 150 m ten noorden	Kasteel van Diepenbeek	<u>Erfgoedonderzoek</u> Burcht uit de Late Middeleeuwen.

¹⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Spoorstraat fase 1 [online]
<https://id.erfgoed.net/waarnemingen/979961> (Geraadpleegd op 23-05-2022).

¹¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Diepenbeek Spoorstraat fase 2 [online]
<https://id.erfgoed.net/waarnemingen/979966> (Geraadpleegd op 23-05-2022).

¹² Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Kasteel van Diepenbeek [online]
<https://id.erfgoed.net/waarnemingen/51407> (Geraadpleegd op 23-05-2022).

50577 ¹³	Ca. 180 m ten zuidoosten	Sint-Servaaskerk	<u>Indicator (erfgoedonderzoek)</u> Kerk uit de Vroege Middeleeuwen.
213005 ¹⁴	Ca. 135 m ten oosten	Vilveldje	<u>Proefsleuvenonderzoek</u> Lithisch materiaal uit de Steentijd, aardewerk uit de Metaaltijden, bouwmaterial en aardewerk uit de Romeinse Tijd, aardewerk uit de Vroege tot en met de Late Middeleeuwen.
214400 ¹⁵	Ca. 390 m ten oosten	Vilveldje	<u>Opgraving</u> Nederzetting uit de Volle Middeleeuwen. Noordelijke periferie van een ambachtelijke zone met greppels, kuilen en paalkuilen
224402 ¹⁶	Ca. 455 m ten zuidoosten	Diepenbeek Wijkstraat	<u>Proefsleuvenonderzoek</u> Sporen uit de Late Middeleeuwen en klooster uit de Nieuwste Tijd.
225401 ¹⁷	Ca. 480 m ten zuidwesten	Binnenhof	<u>Proefsleuvenonderzoek</u> Grondsporen uit de Middeleeuwen.
227064 ¹⁸	Ca. 385 m ten zuidwesten	Binnenveld fase 3	<u>Proefsleuvenonderzoek</u> Vermoedelijk recent spoor.
981821 ¹⁹	Ca. 850 m ten oosten	Molenstraat	<u>Steentijdtraject en Proefsleuvenonderzoek</u> Losse vondsten uit de Metaaltijden tot en met de 20 ^{ste} eeuw, lithisch materiaal uit het Mesolithicum tot en met Neolithicum.
980586 ²⁰	Ca. 850 m ten oosten	Molenstraat - Nieuwstraat	<u>Steentijdtraject en Proefsleuvenonderzoek</u> Lithisch materiaal uit het Mesolithicum tot en met het Neolithicum, nederzetting uit de Metaaltijden, aardewerk uit de Romeinse Tijd, nederzetting uit de Middeleeuwen, sporen uit WOII.
211553 ²¹	Ca. 810 m ten zuidoosten	Kattenweidelaan KMO Zone Dorpsveld	<u>Proefsleuvenonderzoek</u> Sporen en vondsten uit de Romeinse Tijd, losse vondsten uit de Merovingische Periode, greppels uit de Middeleeuwen.
981911 ²²	Ca. 650 m ten westen	Peperstraat-Waardestraat	<u>Proefsleuvenonderzoek</u> Sporen en vondsten uit de Volle Middeleeuwen tot en met de Nieuwe Tijd.

¹³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Sint-Servaaskerk [online]
<https://id.erfgoed.net/waarnemingen/50577> (Geraadpleegd op 23-05-2022).

¹⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Vilveldje [online]
<https://id.erfgoed.net/waarnemingen/213005> (Geraadpleegd op 24-05-2022).

¹⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Vilveldje [online]
<https://id.erfgoed.net/waarnemingen/214400> (Geraadpleegd op 24-05-2022).

¹⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Diepenbeek Wijkstraat [online]
<https://id.erfgoed.net/waarnemingen/224402> (Geraadpleegd op 24-05-2022).

¹⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Binnenhof [online]
<https://id.erfgoed.net/waarnemingen/225401> (Geraadpleegd op 24-05-2022).

¹⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Binnenveld fase 3 [online]
<https://id.erfgoed.net/waarnemingen/227064> (Geraadpleegd op 24-05-2022).

¹⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Molenstraat [online]
<https://id.erfgoed.net/waarnemingen/981821> (Geraadpleegd op 24-05-2022).

²⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Molenstraat - Nieuwstraat [online]
<https://id.erfgoed.net/waarnemingen/980586> (Geraadpleegd op 24-05-2022).

²¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Kattenweidelaan KMO Zone Dorpsveld [online]
<https://id.erfgoed.net/waarnemingen/211553> (Geraadpleegd op 24-05-2022).

²² Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Peperstraat-Waardestraat [online]
<https://id.erfgoed.net/waarnemingen/981911> (Geraadpleegd op 24-05-2022).

163282 ²³	Ca. 685 m ten noordwesten	Hof Ter Waerden	<u>Kaartstudie en opgraving</u> Sites met walgracht uit de 18 ^{de} eeuw.
----------------------	---------------------------	-----------------	---

²³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Hof Ter Waerden [online]
<https://id.erfgoed.net/waarnemingen/163282> (Geraadpleegd op 24-05-2022).

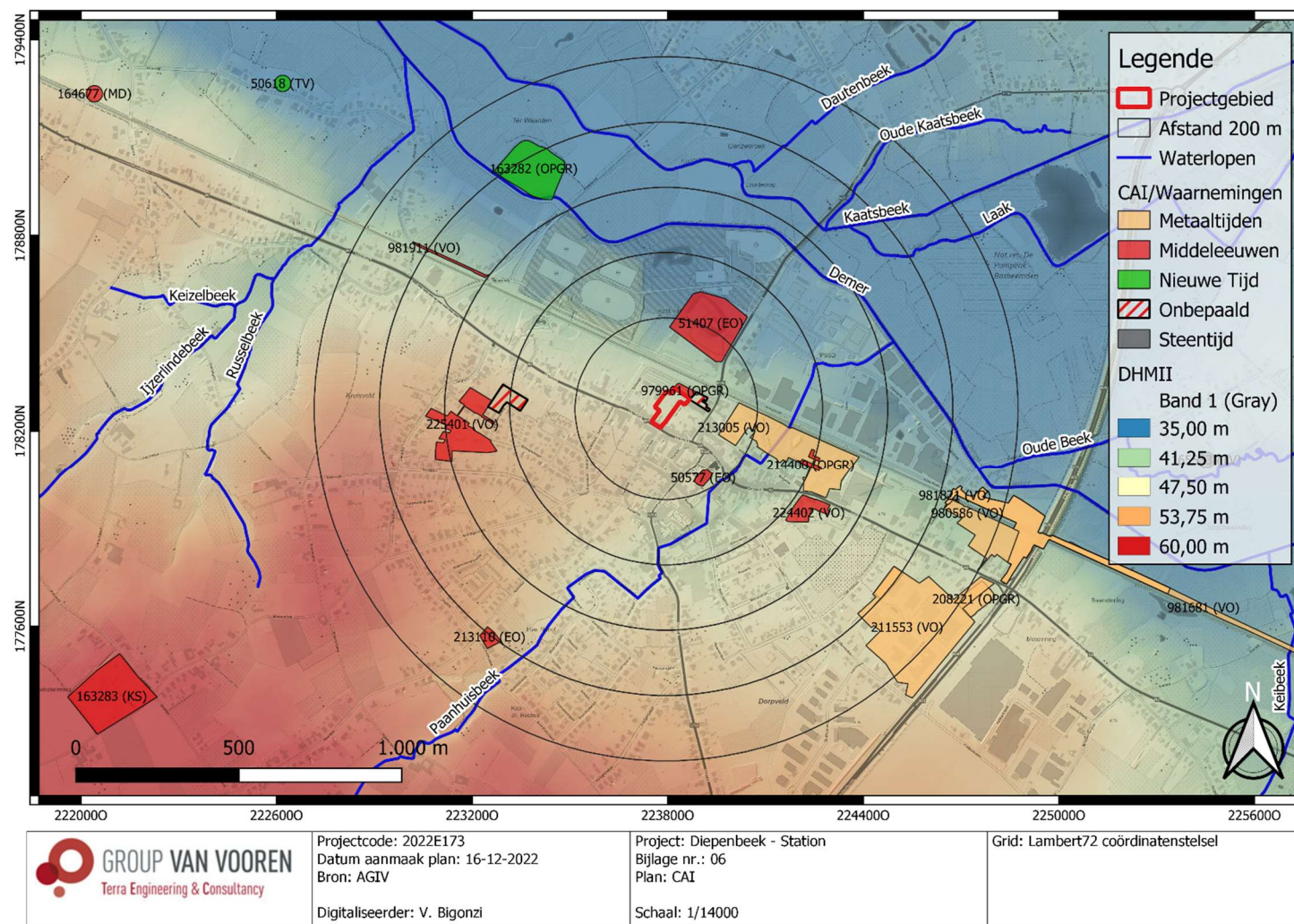


Fig. 1.40: Digitaal hoogtemodel (DHM II) met CAI-gegevens in de omgeving (© AGIV en agentschap Onroerend Erfgoed).

2.3.3 (Archeologie)nota's

In de directe omgeving van het projectgebied werden er tot op heden negen archeologienota's en vier nota's opgesteld. Vier archeologienota's en drie nota's hebben een vrijgave voorgesteld direct na het bureauonderzoek of na een proefsleuvenonderzoek omwille van de beperkte kenniswinst of de afwezigheid van archeologisch potentieel. Belangrijker voor ons is de opgraving met ID 1180 die net ten noorden van het projectgebied werd uitgevoerd.

Opgraving (ID 1180) Diepenbeek – Spoorstraat (CAI 979961)

Ter aanleg van een nieuw appartementsgebouw werd er een bureauonderzoek (ID 14223) in januari 2020 opgesteld. Deze archeologienota heeft een vervolgonderzoek voor het gehele projectgebied (fase 1 en 2) voorgesteld. Er werd dus een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd om het archeologische potentieel van het terrein af te toetsen. Dit vooronderzoek heeft aangetoond dat er enkel potentieel was voor het westelijke deel van het terrein. Er werd een opgraving voorgesteld voor het westelijke deel van het projectgebied. Het oostelijke deel werd vrijgegeven.²⁴

De opgraving werd in september en november 2020 uitgevoerd.²⁵ Tijdens het onderzoek werden er 22 vondstnummers uitgedeeld.²⁶ Aardewerk vormt de grootste groep binnen het aangetroffen vondstmateriaal, met in totaal 48 scherven. Alle scherven behoren tot een context. Over het algemeen betreft het een zeer gefragmenteerd ensemble. Het schervenmateriaal is voornamelijk te dateren in de Post-Middeleeuwse periode, al komen er ook scherven voor die in de IJzertijd, de Vroege Middeleeuwen en de Volle Middeleeuwen te plaatsen zijn (Fig. 1.41). Het betreft daarbij gebruiks aardewerk of kookwaar.²⁷



Fig. 1.41: Handgevormd aardewerk uit de IJzertijd en Maaslands aardewerk (© Claesen et al. 2020, fig. 46 & 48).

Het volledige terrein wordt gekenmerkt door een relatief dikke bouwvoor/ploeglaag of A-horizont (zgn. plagenbodem). Deze humusrijke A-horizont is langsheen de straatkant slechts ca. 20 cm dik, maar loopt op tot 80 à 90 cm langsheen de zuidwestelijke grens van het onderzoeksgebied (profiel P1 -Fig. 1.42). Ter hoogte van profiel P2 bedraagt de dikte van de A-horizont ca. 60 cm. De A-horizont bestaat uit een Ap1 en een Ap2. De Ap1-horizont bestaat uit zeer humusrijk homogeen donkergrijs-bruin zand. Bij profiel P1

²⁴ Claesen et al. 2020, p.12-13

²⁵ Claesen et al. 2020, p.23.

²⁶ Claesen et al. 2020, p.27.

²⁷ Claesen et al. 2020, p.58.

is de Ap2 opgebouwd uit bruin en bruingrijs gevlekt zand, terwijl bij profiel P2 het eerder donkerbruin en bruin gevlekt zand betreft. De Ap2-horizont - of oudere ploeglaag - vertoont in beide profielen heel wat bioturbatie. De A-horizont bevindt zich onmiddellijk op de C-horizont van lichtbruin tot gelig/wit zand met roestverschijnselen. Er werden evenwel nergens restanten van een natuurlijke paleobodem (Podzol) waargenomen.²⁸ Bij de aanleg van het vlak werd er een steentijdartefact uit Wommersomkwartsiet gevonden op de overgang tussen de Ap2-horizont en de C-horizont. Het betreft een gekerfde kling of kling met kerf dat wellicht als werktuig gebruikt is. De kling vertoont namelijk naast retouches op de ventrale zijde (debitageretouches) ook retouches op de dorsale zijde (gebruiksretouches).²⁹



Fig. 1.42: Profiel 1 in WP1 (© Claesen et al. 2020, fig. 25).

Er werden in totaal 43 archeologische sporen aangeduid en beschreven. De meeste sporen zijn van antropogene oorsprong. Drie sporen bleken na het couperen ervan van natuurlijke oorsprong. De archeologische sporen kunnen globaal in volgende categorieën opgedeeld worden, nl.: paalkuilen, greppels en overige kuilen. Deze archeologische sporen zijn te interpreteren in functie van landbouwactiviteiten. Aan de hand van de teruggevonden paalkuilen is er minstens een spieker of opslagschuurtje voor landbouwgewassen (Fig. 1.43), mogelijk een klein (bij)gebouw en een 2-palige constructie (?) te herkennen. Naast de archeologische sporen werden ook nog een aantal recente verstoringen aangesneden en op plan gezet, waaronder twee coupes uit het vooronderzoek.³⁰

Op basis van de aangetroffen vondsten zijn de sporen in de IJzertijd, de Vroege (en Volle) Middeleeuwen en in de Post-Middeleeuwse periode te dateren.³¹

²⁸ Claesen et al. 2020, p.45-47.

²⁹ Claesen et al. 2020, p.65.

³⁰ Claesen et al. 2020, p.48.

³¹ Claesen et al. 2020, p.66.



Fig. 1.43: Overzichtsfoto van een aangetroffen spieker (© Claesen et al. 2020, fig. 31).

<u>Tabel 1.2: Overzicht van (archeologie)nota's</u>		
ID-nummer	Situering	Omschrijving
14223 & 15861 ³²	Ten noorden van het projectgebied	<u>Vooronderzoek Diepenbeek, Spoorstraat Fase 1</u> Archeologienota en nota – bureauonderzoek, landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuvenonderzoek – ter aanleg van een appartementsgebouw – grondsporen aangetroffen. <i>Opgraving (zie eindverslag ID 1180)</i>
14225 & 15867 ³³	Ten noorden van het projectgebied	<u>Vooronderzoek Diepenbeek, Spoorstraat Fase 2</u> Archeologienota en nota – bureauonderzoek, landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuvenonderzoek – ter aanleg van een appartementsgebouw – geen kenniswinst meer. <i>Vrijgave</i>
439 ³⁴	Ca. 165 m ten oosten	<u>Vooronderzoek Diepenbeek Vilveldje</u> Archeologienota – bureauonderzoek – naar aanleiding van de regularisatie van een voetpad – terrein al onderzocht in 2015. <i>Vrijgave</i>
4656 & 14428 ³⁵	Ca. 390 m ten zuidwesten	<u>Vooronderzoek Diepenbeek-Binnenveld (fase III)</u> Archeologienota en nota – bureauonderzoek en proefsleuvenonderzoek – ter aanleg van een verkaveling – geen relevante sporen/vondsten. <i>Vrijgave</i>
13276 ³⁶	Ca. 480 m ten zuidwesten	<u>Vooronderzoek Diepenbeek Binnenhof</u> Nota – bureauonderzoek en proefsleuvenonderzoek – ter aanleg van een verkaveling – geen spoorcluster. <i>Vrijgave</i>

³² De Nutte et al. 2020a.

³³ De Nutte et al. 2020b.

³⁴ Deville & Houbrechts 2016.

³⁵ Dingens et al. 2020.

³⁶ Broeckmans 2019.

18272 ³⁷	Ca. 650 m ten westen	<u>Vooronderzoek Diepenbeek Steenweg – Waardestraat</u> Archeologienota – bureauonderzoek – ter heraanleg van de openbare weg – bodemarchief al verstoord. <i>Vrijgave</i>
19702 ³⁸	Ca. 390 m ten noordwesten	<u>Vooronderzoek Diepenbeek Waardestraat voetbalcomplex</u> Archeologienota – bureauonderzoek en landschappelijk bodemonderzoek – ter herinrichting van het voetbalcomplex – geplande werken binnen de al bestaande verstoringen. <i>Vrijgave</i>
18192 ³⁹	Ca. 475 m ten noordoosten	<u>Vooronderzoek Diepenbeek Diepenbeek, Demerstraat 13-15</u> Archeologienota – bureauonderzoek – ter aanleg van de inrichting van een KMO-zone – geplande werken binnen de al bestaande verstoringen. <i>Vrijgave</i>
7342 & 9356 ⁴⁰	Ca. 450 m ten oosten	<u>Vooronderzoek Diepenbeek Wijkstraat</u> Archeologienota en nota – bureauonderzoek, landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuvenonderzoek – ter aanleg van de renovatie en restauratie van een deel van het klooster. <i>Vrijgave</i>

³⁷ Schynkel 2021.

³⁸ Van Laere et al. 2021.

³⁹ Augustin & Wesemael 2021.

⁴⁰ Linten & Desmet 2018.

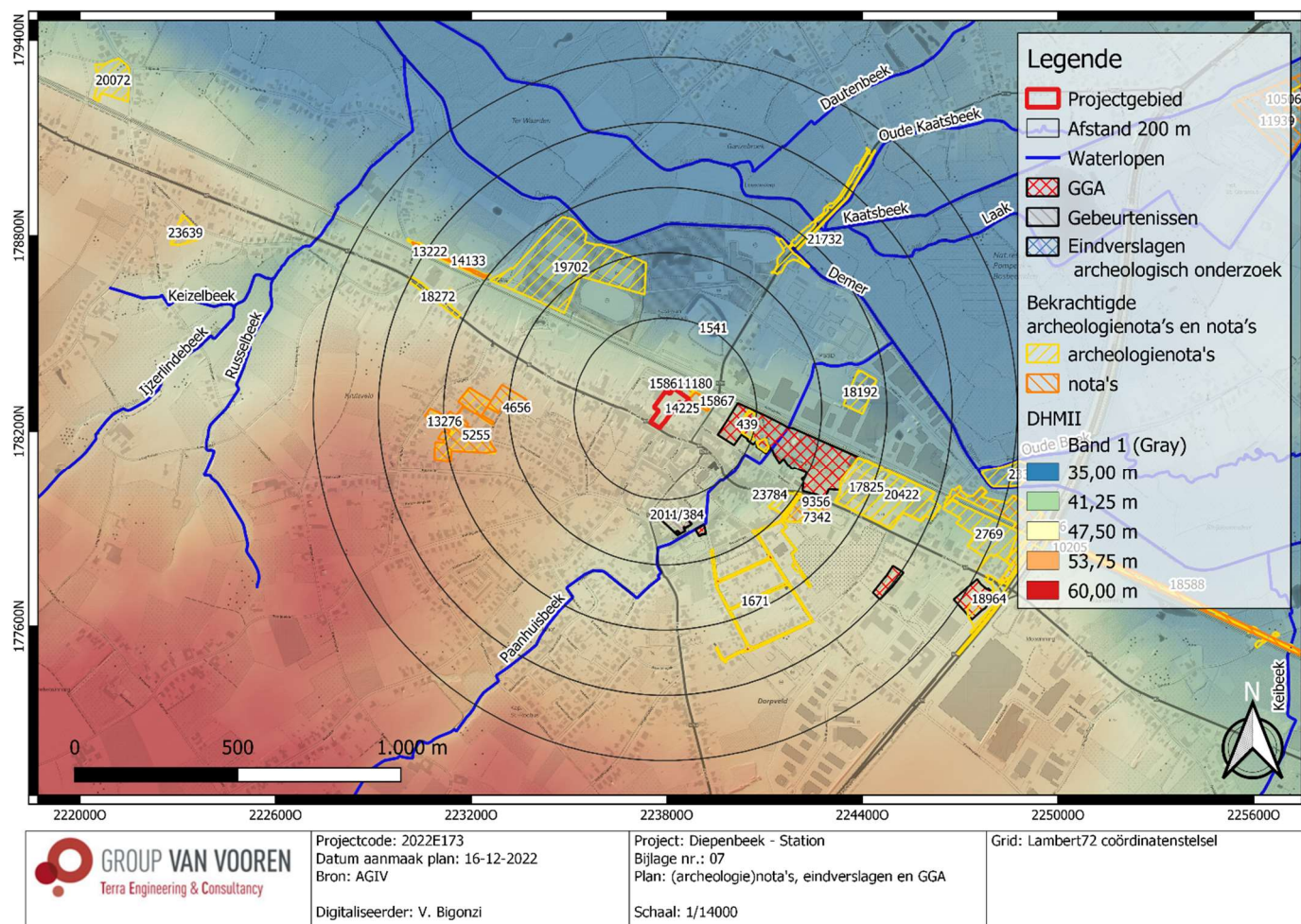


Fig. 1.44: Digitaal hoogtemodel (DHM II) met (archeologie)nota's in de omgeving (© AGIV en agentschap Onroerend Erfgoed).

2.4 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied

Het projectgebied bevindt zich in de dorpskern van Diepenbeek en is als woongebied ingericht. Het terrein omvat twee woningen met tuinzone ter hoogte van de Kapelstraat nr. 28 en nr. 30. Woonhuis nr. 30 is als bouwkundig erfgoed vastgesteld. De geplande werken omvatten de sloopwerkzaamheden van de bestaande woonhuizen. Daarna worden er twee appartementsblokken en vier woonhuizen opgebouwd. De twee appartementsblokken worden in de noordelijke en zuidelijke delen en de vier woonhuizen in het middelste deel gepland. Deze nieuwe bouwen worden voorzien van regenwater- en infiltratieputten en een volledige onderkeldering met ondergrondse parkeergarage. De verstoringsdiepte van de kelders en ondergrondse parkeerzone (ca. 2 595 m²) wordt op **min. 4,18 m-mv** geschat. De woonhuizen worden voorzien van bovengrondse parkeerzones. De verstoringsdiepte van de kelders (ca. 510 m²) ter hoogte van deze woonhuizen wordt op **min. 1,60 m-mv** geschat. Rondom de appartementsblokken en woonhuizen zal er een volledig parklandschap aangelegd worden, bestaande uit een wadi (noordoostelijke hoek van het terrein), wandelpaden, enkele bovengrondse parkeerplaatsen, bomen etc. De verstoringsdiepte wordt op **60 cm-mv (mogelijks tot 80 cm-mv)** geschat. Op basis van de hierboven omschreven geplande werkzaamheden wordt uitgegaan van een volledige verstoring van het aanwezige bodemarchief.

Het terrein ligt op de overgangszone tussen de Demervallei en de vochtige Haspengouw, tussen de Kempen en de zandleemstreek. In de omgeving van het projectgebied zijn er enkele waterlopen aanwezig: de Paanhuisbeek (255 m ten oosten) en de Demer (ca. 650 m ten noorden). De dorpskern van Diepenbeek heeft zich ontwikkeld op een hoogte van ca. 44 à 50 m TAW. Hydrografisch gezien behoort het gebied tot het Demerbekken. Het projectgebied bevindt zich in een overgangszone van de hoger gelegen delen ten zuiden, naar de nattere Demervallei ten noorden. Het terrein zelf bevindt zich op een hoogte van ca. 45 - 48 m TAW. Binnen de contouren van het projectgebied zijn er hoogteverschillen op te merken. Het terrein daalt naar het zuiden (Demervallei) af.

Ter hoogte van het projectgebied zijn er type 1 afzettingen aanwezig. Dit type omvat hellingsafzettingen van het Quartair en/of eolische afzettingen (silt in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen) uit het Weichseliaan, mogelijk Vroeg-Holocene. Paleolandschappelijk is het terrein evenwel te situeren ter hoogte van een paleo-gradiëntzone. De quartairdikte modelleert immers een mogelijk opgevulde paleogeul met een west-oost oriëntatie ten zuiden van het projectgebied, die in verbinding stond met de Demervallei via de monding van de Paanhuisbeek. Paleolandschappelijk is het terrein op een gunstige locatie gesitueerd voor het aantreffen van archeologische vindplaatsen uit de Steentijd.

De historische gegevens tonen aan dat er een gebouw aanwezig is ter hoogte van het zuidelijke deel van het terrein sinds de 18^{de} eeuw. De terreinsituatie verandert sterk na WOII. Vanaf de topografische kaart van 1969 is het zuidelijke deel ter hoogte van de Kapelstraat volledig bebouwd. Ten westen van het terrein was er een kasteeldreef richting het kasteel van Diepenbeek aanwezig. In de directe omgeving van het projectgebied zijn er enkele CAI-locaties vastgesteld. Het grootste deel van deze CAI-gegevens dateren uit de Metaaltijden en de Middeleeuwen. Net ten noorden van het projectgebied werden er een opgraving en proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (CAI 979961 en CAI 979966). De opgraving heeft sporen en vondsten uit verschillende perioden opgeleverd: losse vondsten uit de Steentijd, bijgebouwen en spijkers uit de IJzertijd, kuilen uit de Vroege Middeleeuwen, greppels en kuilen uit de Volle Middeleeuwen en afwateringsgreppels en hekken uit de Nieuwe Tijd. Op ca. 135 m ten oosten van het terrein heeft een proefsleuvenonderzoek ook bevestigd dat mensen aanwezig in de omgeving van het projectgebied waren sinds de Steentijd tot en met de Late Middeleeuwen (CAI 213005). Tussen de aangetroffen vondsten kan

men de volgende citeren: afslagen uit de Steentijd, handgevormd aardewerk uit de Metaaltijden, aardewerk (dolium) en bouw materiaal (tegulae) uit de Romeinse Tijd en aardewerk uit de Vroege Middeleeuwen tot en met de Late Middeleeuwen (Maaslands witbakkend aardewerk, roodbakkend aardewerk, steengoed). De verschillende uitgevoerde opgravingen en proefsleuvenonderzoeken hebben vondsten sinds de Steentijd opgeleverd en hebben aangetoond dat de mensen in de omgeving zijn gebleven tot de dag van vandaag.

De verzamelde aardkundige, historische en archeologische gegevens leiden tot de vaststelling dat er een hoog archeologisch potentieel is ter hoogte van het projectgebied voor waarden uit de **Steentijd t.e.m. de Nieuwe Tijd**. Het projectgebied bevindt zich ter hoogte van een gradiëntzone, op een overgang van een opge vulde Laat-Pleistocene geul naar hoger gelegen gronden. Paleolandschappelijk is het terrein op een gunstige locatie gesitueerd voor het aantreffen van archeologische vindplaatsen uit de Steentijd. De opgraving grenzend aan het perceel leverde lithisch materiaal dat zich niet *in situ* meer bevond. Eventuele *in situ* bewaring ter hoogte van het projectgebied dient zo nodig gestaafd te worden. Bovendien werden er in de directe omgeving van het terrein vondsten en sporen uit de Metaaltijden tot en met de Nieuwste Tijd aangetroffen. **De verwachting naar archeologische waarden uit alle perioden is dus zeer hoog te noemen.**

Vermits de afwezigheid van archeologische waarden niet volledig kan uitgesloten worden, is verder archeologisch vooronderzoek in de vorm van archeologisch vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem noodzakelijk. Door de aanwezigheid van gebouwen, kan een dergelijk archeologisch vooronderzoek niet adequaat uitgevoerd worden. Omwille hiervan wordt een **programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek** opgesteld. De gebouwen mogen al gesloopt worden tot op het maaiveld. De aanwezige kelders moeten behouden blijven tot het proefsleuvenonderzoek is afgerond. De kelders mogen pas verwijderd worden wanneer er een nota werd opgesteld waarbij het programma van maatregelen de afbraak toelaat. Indien blijkt uit het proefsleuvenonderzoek dat een vervolgonderzoek noodzakelijk is, kan immers de keuze gemaakt worden om de kelders mee op te nemen in het vervolgonderzoek. Indien uit deze vooronderzoeken met ingreep in de bodem blijkt dat er een archeologische opgraving dient te volgen, dient de sloop van de kelders onder het maaiveld te gebeuren onder begeleiding van een erkend archeoloog opdat deze eventueel archeologische waarden kan registreren alvorens de sloop onder het maaiveld afgerond wordt.

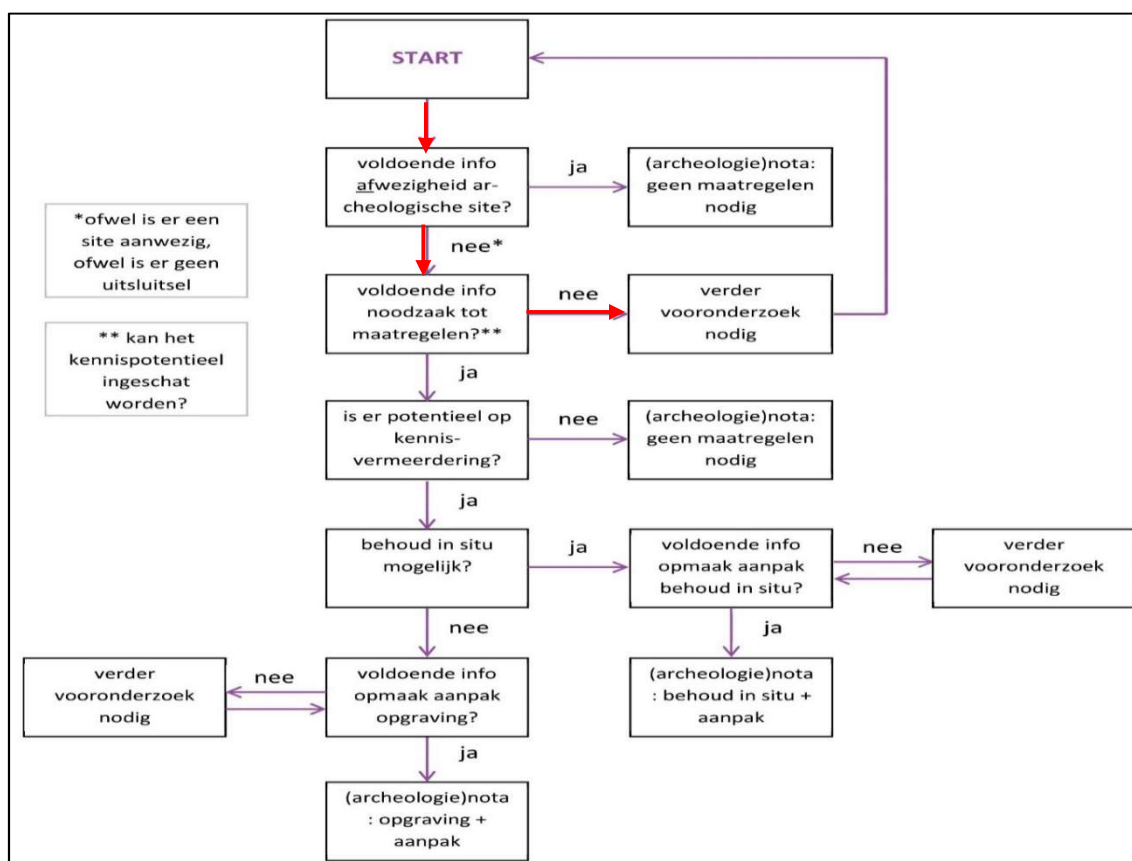


Fig. 1.45: Beslissingsboom uit hoofdstuk 5.2 van de Code van Goede Praktijk 4.0
(© agentschap Onroerend Erfgoed).

2.5 Synthese en beantwoording onderzoeksvragen

Uit het bureauonderzoek blijkt dat er een verwachting voor archeologische waarden uit de Steentijd t.e.m. de Nieuwste Tijd geldt binnen de contouren van het projectgebied. Er zijn paleo-landschappelijke en bodemkundige elementen die wijzen op mogelijk zeer gunstige conservatiefactoren. Deze bewaringsomstandigheden zijn immers cruciaal voor de wetenschappelijke waarde van de site, voornamelijk dan voor steentijdsites. Indien er *high density* sites aanwezig zijn zullen deze bij een goede bodembewaring zich mogelijk *in situ* bevinden. Zonder goede bewaring verliezen dergelijke sites immers hun wetenschappelijk potentieel. Het bureauonderzoek laat echter niet toe uitspraken over te doen over de effectieve bodemgesteldheid, waardoor een landschappelijk bodemonderzoek noodzakelijk is. Een dergelijk bijkomstig onderzoek laat toe om de paleo-landschappelijke en lithostratigrafische gesteldheid van het terrein te evalueren en aanwezige verstoringen in kaart te brengen. Op basis van deze extra informatie kan dan een correctere inschatting gedaan worden inzake de mogelijke volgende onderzoekstappen. Zo zal bij een goede bodembewaring – minstens een B-horizont die wijst op een (deels) bewaarde podzol – een steentijdtraject dienen opgestart te worden voor het opsporen en evalueren van lithische artefactenconcentraties, waarna een proefsleuvenonderzoek dient uitgevoerd te worden ter opsporing van grondsporensites.

Beantwoording onderzoeksvragen:

- **Kan de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende gestaafd worden?**
De afwezigheid van relevante archeologische waarden en sites kan niet afdoende gestaafd op basis van het bureauonderzoek.
- **Zijn er archeologische of historische gegevens bekend over de site?**
Tot op heden werd er binnen de contouren van het projectgebied nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. In de directe omgeving zijn er CAI-gegevens aanwezig. De verwachting naar archeologische waarden uit alle perioden is dus zeer hoog.
- **Zijn er indicaties voor bodemverstoringen die het bodemarchief kunnen vernietigd of omwoeld hebben?**
Het projectgebied omvat gebouwen sinds ten minste de 18^{de} eeuw. Er is een structuur zichtbaar op de Villaret-kaart uit 1745-1748. Na WOII is het zuidelijke deel van het projectgebied volledig bebouwd ter hoogte van de Kapelstraat.
- **Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen (gehad) hebben op de gaafheid van het bodemarchief, c.q. archeologische sporen?**
Hypothetisch tonen de aardkundige gegevens een hoog potentieel op een gaaf geconserveerd bodemarchief. Gezien de gunstige landschappelijke ligging voor steentijdsites en grondsporensites, zal een dergelijke bodembewaring gunstig geweest zijn.
- **Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?**
De geplande werken omvatten de sloopwerkzaamheden van de bestaande woonhuizen. Daarna worden er twee appartementsblokken en een rij vier woonhuizen opgebouwd. De twee appartementsblokken worden in de noordelijke en zuidelijke delen en de rij vier woonhuizen in het middelste deel gepland. Deze nieuwe bouwen worden voorzien van regenwater- en infiltratieputten en onderkeldering. Ter hoogte van de appartementsblokken worden er bovendien ondergrondse parkeerplaatsen voorzien. De verstoringsdiepte van de kelders en ondergrondse parkeerzone (ca. 2 595 m²) wordt op min. 4,18 m-mv geschat. De woonhuizen worden voorzien van bovengrondse parkeerzones. De verstoringsdiepte van de kelders (ca. 510 m²) ter hoogte van deze woonhuizen wordt op min. 1,60 m-mv geschat. Rondom de appartementsblokken en woonhuizen zal er een volledig parklandschap aangelegd worden, bestaande uit een wadi (noordoostelijke hoek van het terrein), wandelpaden, enkele bovengrondse parkeerplaatsen, bomen etc. De verstoringsdiepte wordt op 60 cm-mv (mogelijks tot 80 cm-mv) geschat. Op basis van de hierboven omschreven geplande werkzaamheden wordt uitgegaan van een volledige verstoring van het aanwezige bodemarchief.
- **Zijn er archeologisch relevante sites aanwezig?**
De kans op de aanwezigheid van relevante archeologische waarden wordt hoog ingeschat. Er werden in de 21^{ste} eeuw heel wat interessante archeologische waarden vastgesteld in de omgeving van het projectgebied.
- **Wat is het wetenschappelijk potentieel van de aanwezige sites?**
Indien er een gaaf geconserveerd bodemarchief aanwezig is, wordt het wetenschappelijk potentieel van eventueel aanwezige sites het gebrek aan systematisch onderzoek in de omgeving als zeer hoog ingeschat.

- **Kunnen er maatregelen worden voorgesteld voor een eventueel behoud *in situ* van een aanwezige archeologische site te verwezenlijken? Hoe kunnen deze maatregelen afgedwongen en gecontroleerd worden?**

Verder archeologisch vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem is noodzakelijk om de aan- of afwezigheid van een site te staven. In het geval van een aanwezigheid, zal de afweging gemaakt worden of een behoud *in situ* al dan niet mogelijk is. In de huidige staat van het onderzoek kunnen hier geen verdere uitspraken over gedaan worden.

Op basis van de resultaten van dit bureauonderzoek lijkt vervolgonderzoek m.b.t. dit projectgebied nuttig en noodzakelijk, om het terrein verder te waarderen/evalueren en een mogelijk vervolgtraject op te starten.

Bibliografie

Literatuur

AUGUSTIN, S. & E. WESEMAEL. 2021: *Archeologienota Diepenbeek, Demerstraat Ontwikkeling van KMO- unit Deel 2:Programma van Maatregelen*. ARON bvba, Tongeren.

BROECKMANS, D. 2019: *Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de hand van proefsleuven t.h.v. de Jeugdstraat en Binnenveldstraat te Diepenbeek (prov. Limburg)*. ABO, Hasselt.

CLAESEN, J., B. VAN GENECHTEN, E. AUDENAERT & K. BOUCKAERT. 2020: *Eindverslag Diepenbeek - Spoorstraat*. ARCHEBO bvba, Kortenen.

DEVILLE, T. & S. HOUBRECHTS. 2016: *Vilveldje te Diepenbeek, Gemeente Diepenbeek Archeologienota*. ArcheoPro Vlaanderen, Hasselt.

DEVILLE, T., S. HOUBRECHTS, R. SIMONS & G. DE NUTTE. 2020a: *Condor rapporten 622. Spoorstraat fase 1 te Diepenbeek, Gemeente Diepenbeek Nota. Verslag van de resultaten door middel van een landschappelijk booronderzoek en proefsleuven*. Condor Archaeological Research bvba, Hasselt.

DEVILLE, T., S. HOUBRECHTS, R. SIMONS & G. DE NUTTE. 2020b: *Condor rapporten 626. Spoorstraat fase 2 te Diepenbeek, Gemeente Diepenbeek Nota. Verslag van de resultaten door middel van een landschappelijk booronderzoek en proefsleuven*. Condor Archaeological Research bvba, Hasselt.

DINGENS, L., N. VAN LIEFFERINGE & W. YPERMAN. 2020: *Nota: De Binnenveldstraat in Diepenbeek-Binnenveld*. Studiebureau Archeologie, Tienen.

FREDERICKX, E. & S. GOUWY. 1996: *Toelichting bij de quartairgeologische kaart. Kaartblad 25 Hasselt*. Vlaamse Overheid. Dienst Natuurlijke Rijkdommen, Brussel.

GULLENTOPS F. & L. WOUTERS (red.). 1996: *Delfstoffen in Vlaanderen*. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Brussel.

LINTEN, S. & C. DESMET. 2018: *Archeologienota Gemeente, Toponiem: Verslag van Resultaten*. BAAC Vlaanderen bvba, Gent.

SCHYNKEL, E. 2021: *Archeologienota met Beperkte Samenstelling Diepenbeek, Steenweg-Waardestraat*. BAAC Vlaanderen bvba, Gent.

VAN LAERE, E., S. OP DE BEECK & S. LINTEN. 2021: *Archeologienota Diepenbeek, Waardestraat: Voetbalcomplex*. BAAC Vlaanderen bvba, Gent.

VAN RANST, E. & C. SYS. 2000: *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*. Universiteit Gent, Gent.

Websites geraadpleegd in december '22

www.geopunt.be

www.cartesius.be

www.dov.vlaanderen.be

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus>

<https://www.onderderadar.be/>

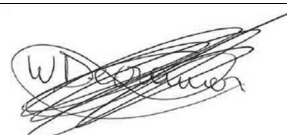
Ondertekening

TEC nv staat voor een kwaliteitsvolle aflevering van haar resultaten en onderzoeken, onder de voorwaarden zoals overeengekomen met de opdrachtgever. Aangezien TEC nv de informatie, aangeleverd door de opdrachtgever of derden, niet onafhankelijk kan verifiëren dragen deze informatie-leveranciers de verantwoordelijkheid voor de accuraatheid en de volledigheid van hun informatie.

Dit verslag mag niet gereproduceerd worden, behalve in volledige vorm, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

Voor verdere inlichtingen over voorliggend rapport kunt u contact opnemen met ons kantoor.

Sint-Truiden, 21 december 2022

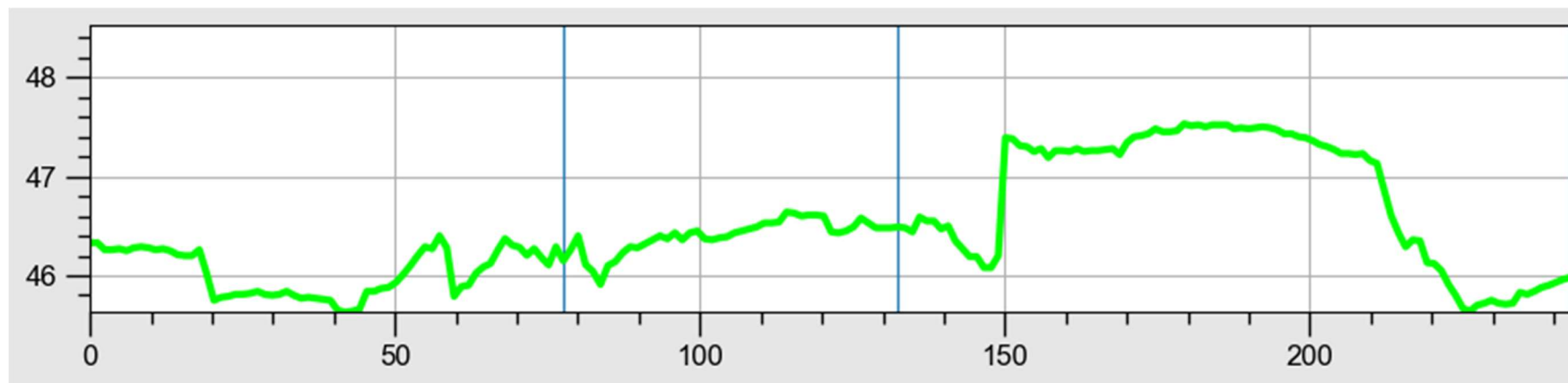
Hoedanigheid	Naam	Handtekening
Gedelegeerd bestuurder	Kristof Van Vooren vv LRJ Van Vooren Gedelegeerd Bestuurder	
Business Unit Manager	Maarten Dingenen	
Auteur en erkende archeoloog	Alexander Doucet	
Nagelezen en goedgekeurd door erkende archeoloog	Ward Decramer	

Bijlagen

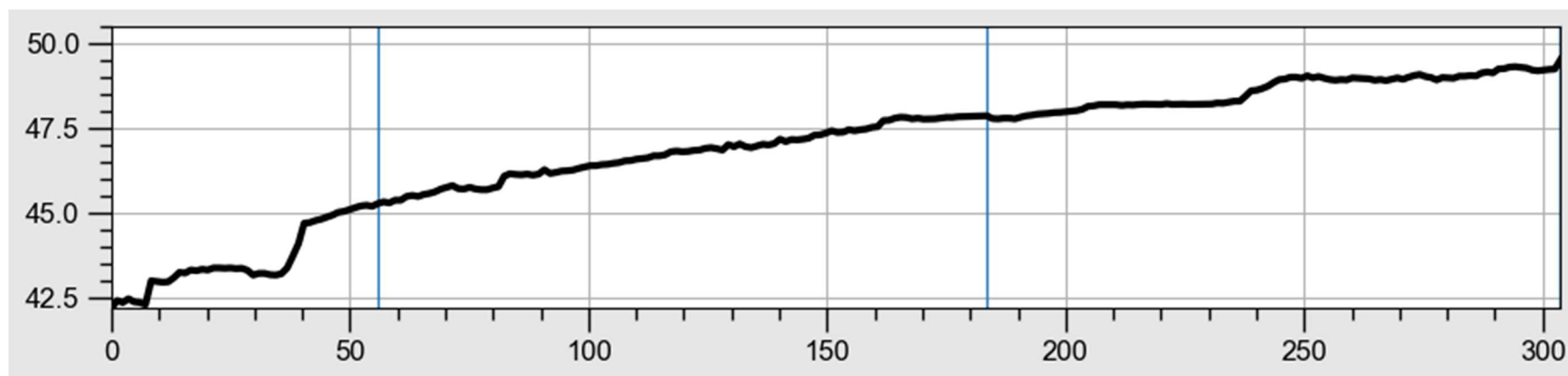
- Bijlage 1** : Originele bouwplannen
Bijlage 2 : Plannenlijst bureauonderzoek

Bijlage 1 : Originele bouwplannen

Bijlage 2 : Plannenlijst bureauonderzoek



Terreinprofiel 1 W-O.



Terreinprofiel 2: N-Z.

